

nebo vedou k závěru, že byl projeven souhlas. Závěr vyplývající z průběhu jednání nebo vztahu mezi stranami, při němž podvolení se nebo nedostatek odporu podle okolností znamenají souhlas. Allstate Ins. Co. v. State Farm Mutual Automobile Ins. Co., 260 S. C. 350, 195 S.E.2d 711, 713 (užití motorového vozidla). Jestliže například korporace podniká v některém státě USA, pak se předpokládá její souhlas s tím, že v případě porušení zákona se podrobí jurisdikci soudů tohoto státu, i když není v tomto státě zapsána do rejstříku.

Téměř každý stát USA má zákon, který předpokládá souhlas řidiče s tím, že se podrobí vědecké zkoušce nebo testům, měřícím obsah alkoholu v krvi. Kromě tohoto předpokládaného souhlasu zákony obvykle stanoví, že když výsledek testu ukáže obsah alkoholu převyšující určité procento, pak platí vyvratitelná domněnka opilosti.

Consentible lines. Viz line.

Consentientes et agentes pari poena plectentur. Ti, kdo souhlasí s činem, a ti, kdo jej uskuteční, budou postiženi stejným trestem.

Consentire matrimonio non possunt infra [ante] annos nubiles. Nelze dát svolení ke sňatku před dosažením věku dospělosti.

Consent judgment. Viz Judgment.

Consent jurisdiction. Jurisdikce stanovená dohodou. Strany si mohou ujednat předem, že předloží svůj spor určitému tribunálu; tento tribunál pak představuje jurisdikci, stanovenou dohodou.

Consent of victim. Souhlas oběti. Podvolení se oběti obecně neobstojí jako obhajoba trestného činu, ledaže, jako je tomu v případě znásilnění, souhlas oběti anuluje podstatný prvek trestného činu samotného.

Consent rule. Pravidlo souhlasu. Zápis, pořízený žalovaným ve sporu pro rušení držby, přiznávající pacht, ujmouti se držby a vypuzení z držby žalobcem. Listina, ve které žalovaný ve sporu pro rušení držby uváděl, jak se hodlá hájit, a přiznával nejen předstíraný pacht, ujmouti se držby a vypuzení z držby, ale i to, že je držitelem.

Consent search. Prohlídka, k níž byl dán souhlas. Prohlídka, kterou policie provedla poté, co ten, kdo se prohlídce měl podrobit, dal k tomu souhlas; je-li dán souhlas svobodně a vědomě, pak je platnou i prohlídka bez úředního povolení. Washington v. Chrisman, 455 U.S. 1, 102 S. Ct. 812. Souhlas není poskytnut svobodně a dobrovolně, je-li dán na základě zdánlivě zákonného nátlaku. Bumperv. North Carolina, 391 U.S. 543, 88 S. Ct. 1788, 20 L. Ed.2d 797; Lo—Ji Sales, Inc. v. New York, 442 U.S. 319, 99 S. Ct. 2319, 60 L. Ed.2d 920; a otázky týkající se násilí nebo nátlaku při takové prohlídce jsou posuzovány s přihlédnutím ke všem okolnostem. United States v. Mendenhall, 466 U.S. 544, 100 S. Ct. 1870, 64 L. Ed.2d 497. Viz 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 2236.

Consent to be sued. Souhlas k žalobě. Předem a zvláštní formou dané svolení k žalobě proti vlastní osobě. Viz Cognovit judgment; Judgment (Confession of judgment).

Consent to notice. Souhlas s výpovědí. Ve smlouvách, které pojednávají o podmínce výpovědi (např. smlouva o pronájmu), může strana souhlasit s výpovědí předem nebo souhlasit s tím, že výpověď nějaké jiné osobě bude znamenat uspokojení požadavku výpovědi vůči ní.

Consequence. Následek. Důsledek vyplývající v přirozeném sledu z události, která je tak úzpůsobena, aby takový důsledek vyvolala nebo pomohla vyvolat; korelativní výraz k pojmu „cause“ (příčina). Board of Trustees of Firemen's Relief and Pension Fund for City of Tulsa v. Miller, 186 Okl. 586, 99 P.2d 146, 147. Viz také Natural and probable consequences.

Consequantiae non est consequentia. Následek následku neexistuje.

Consequential contempt. Nepřímá urážka soudu. Dřívější pojmenování pro to, co je známo jako „constructive“ (nepřímá) urážka soudu. Viz Contempt.

Consequential damages. Viz Damages.

Consequential loss. Nepřímá škoda. Ztráty způsobené nikoli přímo poškozením, ale spíše vyplývající z důsledků tohoto poškození.

Conservation. Péče o ochranu přírody. Podíl, kterým lidé přispívají k uchování přírody v pokud možno původním stavu. Minnesota Public Research Group v. Butz, D. C. Minn. 358 F. Supp. 584, 596.

Conservator. Ochránce; opatrovník. Strážce; ochránce; ochránář. Osoba jmenovaná soudem, aby spravovala záležitosti nezpůsobilé osoby nebo likvidovala podnik. Osoba jmenovaná soudem, aby spravovala majetek někoho, kdo není schopen efektivně spravovat majetkové a obchodní záležitosti. Uniform Probate Code (Jednotný dědický zákoník) § 1—201(6), § 5—401(2). Viz také Guardian.

Conservators of the peace. Ochránci veřejného pořádku. Úředníci, pověřeni udržováním veřejného pořádku. V Anglii byli místně voleni lidem až do vlády Eduarda III., kdy bylo jejich jmenování svěřeno králi. Jejich povinností bylo bránit v porušování veřejného pořádku, ale neměli oprávnění provinilce pohnat před soud a vyslyšet až do roku 1360, kdy jim tato pravomoc byla dána zákonem parlamentu a „tak získali důstojnější pojmenování smířící soudci“. 1 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 351.

Conserve. Zachovat. Zachovat a ochraňovat před ztrátou nebo poškozením.

Consider. Uvážit. Zaměřit pozornost na něco; zkoumat něco; prohlédnout. Uvažovat o něčem a přemítat. Vztít v úvahu něco nebo věnovat něčemu pozornost. Viz také Considered.

Considerable. Význačný; značný. Hodný uvážení; vyžadující pozornost. „Značný počet“, například osob, neznamená nutně hodně velký nebo zvláštní počet osob; pojem „značný“ je pouze relativní.

Consideratio causae. Úvaha soudu.

Consideration. Protiplnění. (Jedna z nejvýraznějších zvláštností anglického smluvního práva, pozn. překl.) Pohnutka k uzavření smlouvy. Důvod, motiv, cena nebo vliv, který vede smluvní stranu k uzavření smlouvy. Důvod nebo skutečná příčina smlouvy. Někjaké právo, zájem, zisk nebo prospěch plynoucí jedné straně, nebo strpění něčeho, újma, ztráta nebo odpovědnost, kterou dává, nese nebo přebírá druhá strana. Restatement, Second, Contracts (Restatement, Díl druhý, Smlouvy), 17(1), § 71. Richman v. Brookhaven Servicing Corp., 80 Misc.2d 563, 363 N.Y.S.2d 731, 733. Je to základní, nezbytný prvek pro vznik platné smlouvy, který strany právně zavazuje.

Viz také: Adequate consideration; Failure of consideration; Fair and valuable consideration; Fair consideration; Good consideration; Inadequate consideration; Love and affection; Past consideration; Valuable consideration; Want of consideration.

Protiplnění jsou splněná a nesplněná (*executed or executory*); výslovná a předpokládaná (*express or implied*); řádná a hodnotná (*good or valuable*). Viz definice níže.

Concurrent consideration. Souběžné protiplnění. Takové, které vzniká ve stejném okamžiku, nebo v případě, kdy jsou přísliby současné.

Continuing consideration. Kontinuální protiplnění. Takové, které je založeno na úkonech nebo plněních, které musí nezbytně trvat po značné časové období.

Equitable or moral considerations. Spravedlivá či morální protiplnění. Protiplnění, která postrádají působivost z hlediska platného práva, ale jsou založena na morální povinnosti a mohou být učiněna základem výslovné smlouvy.

Executed or executory considerations. Splněná či nesplněná (splnitelná v budoucnu) protiplnění. Mezi ta první patří jednání učiněná nebo hodnoty poskytnuté před uzavřením smlouvy nebo v době jejího uzavření; k těm druhým patří přísliby dát nebo učinit něco v budoucnu.

Express or implied considerations. Výslovná nebo předpokládaná protiplnění. Ta první jsou specificky uvedena v listině, smlouvě či jiném dokumentu; ta druhá lze dovodit či právem předpokládat na základě úkonů nebo postavení stran. Výslovná protiplnění jsou taková, která jsou zřetelně a určitě uvedena v písemné smlouvě nebo v ústní dohodě stran.

Good consideration. Řádné protiplnění. Protiplnění, které je založeno na přirozené povinnosti, náklonnosti nebo na silném morálním závazku. Do této skupiny patří protiplnění jako přirozená povinnost, šlechtnost a moudrost. Tento pojem je z právního hlediska užíván někdy ve smyslu protiplnění platného (*consideration valid*) a potom zahrnuje jak protiplnění hodnotné a dostatečné (*valuable or sufficient*), tak také protiplnění záslužné (*meritorious*). Obecně je však tento pojem užíván jako antiteze pojmu *valuable consideration* (viz tam).

Gratuitous consideration. Bezdůvodné protiplnění. Takové protiplnění, které se nezakládá na nějaké ztrátě, újmě nebo poškození té osoby, vůči které směřuje.

Illegal consideration. Nezákonné protiplnění. Jednání, jehož provedení, nebo slib, jehož splnění by bylo na újmu veřejnému zájmu nebo by bylo v rozporu se zákonem.

Implied considerations. Viz Express or implied considerations.

Impossible consideration. Nemožné protiplnění. Protiplnění, které nemůže být splněno.

Legal consideration. Zákonné protiplnění. Protiplnění, které je uznáno nebo připuštěno zákonem jako platné a legitimní; na rozdíl od protiplnění, která jsou nezákonná či nemorální. Tento pojem je někdy užíván jako ekvivalent protiplnění „řádného“ (*good*) nebo „dostatečného“ (*sufficient*).

Meritorious consideration. Viz výše, Good consideration.

Moral considerations. Viz výše, Equitable or moral considerations.

Nominal consideration. Nominální, formální protiplnění. Protiplnění, které neodráží skutečnou hodnotu smlouvy nebo předmětu obchodu, jako například, je-li v listině uvedeno, že pozemek byl prodán „za jeden dolar“ a není udáno skutečné plnění, nebo tehdy, je-li skutečná protiplnění zatajeno.

Past consideration. Dřívější protiplnění. Jednání, učiněná před uzavřením smlouvy, která sama o sobě obvykle nepředstavují protiplnění za příslib. Z hlediska času mohou být protiplnění dřívější, přítomná a budoucí. Protiplnění přítomná a budoucí odůvodňují smlouvu, není-li z jiných důvodů neplatná.

Pecuniary consideration. Finanční, pekuniární protiplnění. Protiplnění, které spočívá v penězích buď současně předaných nebo v budoucnu vyplacených (včetně příslibu zaplatit v celé výši dluh, který by jinak zanikl nebo byl zmenšen v řízení o bankrotu nebo o platební neschopnosti).

Sufficient consideration. Dostatečné protiplnění. Takové, kterou zákon považuje za natolik hodnotné, aby odůvodnilo obvyklou smlouvu mezi stranami, nebo tak přiměřené, aby odůvodnilo zvláštní transakci.

Consideratum est per curiam. Na základě úvahy soudu. Obvyklý formální úvod rozsudku.

Consideratur. Lat. Po úvaze. Znamená totéž, co *consideratum est*.

Considered. Uvážený; zhodnocený; považovaný; stanovený; soudně rozhodnutý; zvážený. Lze například říci, že důkaz byl „hodnocen“, jestliže byl posuzován soudem za účelem stanovení jeho důkazní síly.

Consign. Odevzdat; podat k přepravě; svěřit do komise. Odevzdat zboží přepravci, aby je dopravil k faktorovi či obchodnímu jednateli. Odevzdat nebo převést, například pověření nebo *trust*. Pověřit, svěřit. Převzít od jednoho a předat do péče druhému. Poslat nebo přepravit zboží obchodníkovi, faktorovi nebo obchodnímu jednatelem k prodeji. Složit u druhého za účelem prodeje, dispozice nebo vyzvednutí, přičemž vlastnický titul nepřechází, dokud tu není jednání příjemce, svědčící o prodeji. Viz také Consignment.

Consignee. Příjemce; adresát. Ten, komu je určena zásilka. Osoba, uvedená v nákladním listě, které je příslibem doručení. U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) § 7—102(b).

V obchodním užití „consignee“ (příjemce) znamená toho, komu může být doručeno, osobu, které je zboží dopraveno za účelem prodeje, nebo osobu, které může přepravce po právu doručit v souladu se svou přepravní smlouvou, nebo osobu, pro kterou je zboží odevzdáno, přepraveno nebo jinak odesláno. Power Transmission Equipment Corp. v. Beloit Corp., 55 Wis.2d 540, 201 N.W.2d 13, 15, 16.

Viz také Reconsignment.

Consignment. Odeslání; zásilka; komisionářský prodej. Úkon nebo proces odeslání zboží; doprava odeslaného zboží; zboží nebo souprava zboží, které jsou zaslány faktorovi; zboží nebo majetek, které jsou zaslány prostřednictvím veřejného přepravce jednou osobou na jednom místě jiné osobě na jiném místě; to, co je odesláno a přepravováno. Odeslání zboží jinému, aby je pro odesílatele prodal. Depozice za účelem prodeje.

Tentýž pojem „consignment“, užívaný v obchodním smyslu, obvykle znamená zprostředkování a označuje, že majetek je odeslán příjemci za účelem obstarání prodeje. Parks v. Atlanta News Agency, Inc., 115 Ga. App. 842, 156 S.E.2d 137, 140.

Viz také Reconsignment.

Consignment contract. Konsignační smlouva. Odevzdání zboží druhému k prodeji na základě ujednání, že příjemce (konsignatář) zaplatí odesílateli (konsignantovi) za prodané zboží a vrátí mu neprodané zboží. Depozice za účelem prodeje.

Consignment sale. Komisní prodej. Viz Consignment.

Consignor. Odesílatel zboží; konsignant. Ten, kdo zasílá zboží do komise. Přepravce zboží po moři. Ten, kdo je uveden v konosamentu jako osoba, od které bylo zboží přijato k přepravě.

Consilia multorum quaeruntur in magnis. Ve velkých věcech jsou vyžadovány rady mnohých.

Consiliarius. V kontinentálním právu poradce, na rozdíl od obhájce nebo advokáta. Asistent soudce. Ten, kdo se podílí na rozhodnutích.

Consilium. Konsilium. Den určený ke slyšení právních zástupců obou stran. Jednání stanovené pro vedení důkazů. Obvykle se používá i pro označení dne, určeného k diskusi o námitce proti právní nedostatečnosti důkazu nebo o tvrzených omylech.

Consimili casu. „V obdobném případě“. Ve starém anglickém právu writ o ujmoutí se držby, koncipovaný podle ustanovení Westminsterského statutu 2 (13 Edw. I) odst. 24, ve prospěch substitučního dědice, jestliže jej tenant na základě *curtesy* (viz *tam*) převedl *in fee* nebo *for life*. Podle ustanovení tohoto statutu bylo koncipováno mnoho jiných nových writů, ale tento speciální writ byl znám empaticky pod názvem zde uvedeným. Writ je nyní prakticky obsoletní. 3 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 51.

Consist. Skládat se. Sestávat; být složen nebo sestaven z něčeho. Viz Consisting.

Consistent. Shodný. Jsoucí v souladu sám se sebou nebo s něčím jiným; souhlasný; harmonický; vzájemně sladěný; kompatibilní; vyhovující; neodporující.

Consisting. Složený. Složený nebo sestávající z něčeho. Toto slovo není synonymem výrazu „including“ (obsahující), neboť tento druhý výraz, je-li užit v souvislosti s výčtem předmětů, vždy naznačuje, že zde mohou být i další, které nejsou uvedeny.

Consistor. Smírčí soudce; magistrát.

Consistorium. Tajná rada. Státní rada římských císařů.

Consistory. Konzistoř. Shromáždění kardinálů, svolávané papežem. Soudní dvůr (*praetorium*).

Consistory courts. Církevní soudy. V Anglii soudy diecézních biskupů, které zasedají v příslušných katedrálách (před biskupským kancléřem nebo biskupským komisařem, který je zároveň soudcem) k projednání všech církevních sporů, vzniklých v příslušných diecézích, a také k přezkoumání závětí a sporných pozůstalostí. Proti rozsudkům těchto soudů se podává odvolání k provinciálnímu soudu arcibiskupa v příslušné provincii.

Consobrinii. Bratrance a sestřence. V kontinentálním právu bratrance a sestřence obecně; bratrovy a sestřiny děti ve vzájemném vztahu.

Consociatio. Lat. Sdružení. Společenství nebo společnost. Tento výraz je používán některými staršími spisovateli pro pojem „corporation“ (korporace) a dokonce i pro „nation“ (národ), který je považován za útvar politický.

Consol. Výraz pro závazek, který není nikdy dospělý, ale je splnitelný na požádání.

Consolation. Útěcha. Uklidnění; spokojenost; pohoda; radost; štěstí; potěšení; uspokojení.

Consolato del mare. Námořní kodex. Jméno kodexu zákonů o moři, který prý byl sestaven na příkaz aragonských králů (nebo podle jiných pramenů v Pise nebo Barceloně) ve 14. století a který obsahoval námořní nařízení římských císařů a nařízení pocházející z Francie, Španělska a Itálie. Tento soubor měl značný vliv na formování evropského námořního práva.

Consolidate. Spojit; konsolidovat; splynout. V obecném smyslu spojit nebo sjednotit do jedné masy nebo útvaru, např. spojit několik malých školních okresů do jednoho velkého nebo sloučit několik fondů. V legislativním smyslu sloučit dva návrhy zákona do jednoho. Tento pojem znamená něco více, než přerovnat nebo přerozdělit.

Učinit pevným nebo solidním; sjednotit; sevřít nebo shluknout a zformovat do kompaktnější masy, útvaru nebo systému. Způsobit sloučení a anulování nadřazeného nároku či práva k nemovitosti tím, že budou uděleny stejné osobě. Swaim v. Smith, 174 Tenn. 688, 130 S.W.2d 116, 120.

Viz také Commingle; Consolidation; Joinder; Merger.

Consolidated appeal. Společné odvolání. Když je několik osob oprávněno podat odvolání do rozhodnutí nebo příkazu okresního soudu a jsou-li jejich zájmy takové, že je lze uplatňovat společně, pak mohou podat společně oznámení o odvolání (*notice of appeal*) nebo se mohou spojit v odvolání poté, co podaly odděleně včasná oznámení o odvolání a mohou poté postupovat při odvolání jako jediný odvolatel. Odvolání mohou být spojena nařízením odvolacího soudu z jeho vlastního podnětu nebo z podnětu účastníka, nebo na základě úmluvy účastníků několika odvolacích řízení. Fed. R. App. P. (Federal Rules of Appellate Procedure — Federální pravidla pro odvolací řízení) 3(b).

Consolidated balance sheets. Viz Consolidated financial statements.

Consolidated bonds. Konsolidované obligace. Obligační listiny vydané, aby nahradily dvě nebo více existujících obligací téže emise; tak konsolidují dluh do jednoho cenného papíru.

Consolidated corporations. Viz Consolidation of corporations.

Consolidated financial statements. Konsolidované (sloučené) finanční výkazy. Finanční výkaz mateřské společnosti a jejích společností vedlejších nebo k ní příčleněných, který spojuje aktiva, pasiva, příjmy a výdaje všech subjektů. Při přípravě sloučených finančních výkazů jsou vyloučeny veškeré vzájemné transakce. Viz také Consolidated tax return.

Consolidated laws. Soubor zákonů. Soubor všech platných zákonů jednotlivého státu USA, uspořádaný podle okruhů. Viz Code; Codification; Compilation.

Consolidated mortgage. Konsolidovaná hypotéka. Sloučení několika nesplacených hypoték.

Consolidated securities. Konsolidované cenné papíry. Emise cenných papírů dostatečně rozsáhlá, aby poskytla kapitál pro stažení dvou či více emisí dluhopisů z oběhu.

Consolidated tax returns. Společná daňová přiznání. Postup, kterým mohou určité sesterské korporace podat jediné přiznání, obsahující podklady každé z korporací a dospět k jediné daňové povinnosti celé skupiny. Rozhodnutí podat konsolidované daňové přiznání je obvykle závazné i pro budoucí roky. I.R.C. (Internal Revenue Code — Daňový zákoník) §§ 1501–1506. Viz také Consolidated financial statement.

Consolidation. Spojení; konsolidace. Akt spojování nebo stav spojení. Sloučení dvou nebo více žalob. Viz Consolidation of actions.

V kontinentálním právu splynutí *usufructu* (práva používání) a práva k půdě, z něhož *usufructus* vyplývá, v jedné osobě; k tomu dochází, když oprávněný z *usufructu* získá právo k půdě nebo *vice versa*. V obou případech *usufructus* zaniká.

V církevním právu sloučení dvou či více církevních obrocí v jedno.

V právu obchodních korporací spojení dvou nebo několika korporací do nově vytvořené korporace. Např. korporace A a korporace B se spojí, aby vytvořily korporaci C. Revidovaný typový zákon o obchodních korporacích (Revised Model Business Corporation Act) se o konsolidaci jako zvláštním typu fúze korporací nezmiňuje. Sloučení lze kvalifikovat jako reorganizaci nepodléhající zdanění, jsou-li splněny určité podmínky. Viz také Consolidation of corporations; Merger.

Consolidation loan. Viz Loan.

Consolidation of actions. Sloučení žalob. Akt či proces spojení několika žalob v jednom soudním líčení a jednom rozsudku rozhodnutím soudu, jestliže ve všech žalobách týkají stejných účastníků, projednávají se u stejného soudu a obsahují v podstatě stejný předmět, stejné sporné body a obhajobu; nebo může soud nařídít, aby byla projednána jen jedna ze žalob a ostatní byly rozhodnuty bez přelíčení v souladu s rozsudkem v té jedné vybrané věci.

Jsou-li projednávány soudem žaloby, obsahující společnou právní nebo faktickou otázku, může soud nařídít společné jednání či přelíčení ohledně některých nebo všech sporných otázek; může nařídít sloučení všech žalob a může vydávat taková nařízení ohledně postupu v řízení, která směřují k předcházení zbytečným nákladům nebo průtahům. Fed. R. Civil. P. (Federal Rules of Civil Procedure — Federální pravidla pro civilní řízení) 42 (a); New York C.P.L.R. § 602.

Viz také Joinder (Joinder of claims).

Consolidation of cases. Viz Consolidation of action.

Consolidation of corporations. Spojení (konsolidace) korporací. Dochází k němu, když několik korporací zanikne a současně je vytvořena korporace nová, přebírající aktiva i závazky té, která přestala existovat. Spojení dvou nebo více korporací do jediné nové korporace, která má spojený kapitál, práva a plné moci všech svých složek. Viz také Consolidation.

Od konsolidace je třeba odlišovat fúzi (*merger*). Při „fúzi“ jedna korporace absorbuje druhou a sama zůstává, zatímco ta absorbovaná zaniká. Naproti tomu při „konsolidaci“ je vytvořena nová korporace a ty dosavadní zanikají. Viz také Merger.

Consonant statement. Souhlasná výpověď. Je to dřívější prohlášení svědka, jehož svědectví bylo napadeno a o jehož důvěryhodnosti byla vyslovena pochybnost, v jehož případě soud připustí, aby bylo ověřeno osobou, vůči které bylo prohlášení učiněno, a tak byla podpořena důvěryhodnost svědka, a které by jinak z důvodu této pochybnosti bylo normálně vyloučeno jako svědectví z doslechu.

Consortio malorum me quoque malum facit. Společnost špatných lidí mě činí také špatným.

Consortium. Manželské společenství. Společenství manžela a manželky a právo každého z nich na společný život, na společnost, vzájemnou pomoc, náklonnost a o jehož důvěryhodnosti byla vyslovena pochybnost, v jehož případě soud připustí, aby bylo ověřeno osobou, vůči které bylo prohlášení učiněno, a tak byla podpořena důvěryhodnost svědka, a které by jinak z důvodu této pochybnosti bylo normálně vyloučeno jako svědectví z doslechu.

Consortio malorum me quoque malum facit. Společnost špatných lidí mě činí také špatným.

Consortium. Manželské společenství. Společenství manžela a manželky a právo každého z nich na společný život, na společnost, vzájemnou pomoc, náklonnost a o jehož důvěryhodnosti byla vyslovena pochybnost, v jehož případě soud připustí, aby bylo ověřeno osobou, vůči které bylo prohlášení učiněno, a tak byla podpořena důvěryhodnost svědka, a které by jinak z důvodu této pochybnosti bylo normálně vyloučeno jako svědectví z doslechu.

Consortium. Manželské společenství. Společenství manžela a manželky a právo každého z nich na společný život, na společnost, vzájemnou pomoc, náklonnost a o jehož důvěryhodnosti byla vyslovena pochybnost, v jehož případě soud připustí, aby bylo ověřeno osobou, vůči které bylo prohlášení učiněno, a tak byla podpořena důvěryhodnost svědka, a které by jinak z důvodu této pochybnosti bylo normálně vyloučeno jako svědectví z doslechu.

V kontinentálním právu spojení majetků; zákonné římské manželství. Společenství několika osob na straně žalobce.

Ve starém anglickém právu znamenal tento výraz společnost nebo spolek a v jazyce *plaidoyer*, např. ve větě *per quod consortium amisit* (a tím pozbyl manželského společenství), měl v podstatě stejný význam, totiž společenství či společnost manželky. 3 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 140.

Consortship. Konvoj. V námořním právu smlouva či úmluva mezi majiteli různých lodí, že se budou držet v konvoji, vzájemně si pomáhat při ztroskotání a záchraně zboží.

Conspicuous place. Dobře viditelné místo. Podle účelu zákona, týkajícího se zveřejňování oznámení, znamená „dobře viditelné místo“ takové místo, které je rozumně vybráno tak, aby informace na něm umístěné byly dobře přístupné.

Conspicuous term or place. Zřetelná podmínka nebo doložka. Podmínka nebo doložka jsou zřetelné, jestliže jsou napsány tak, že osoba, které jsou určeny, by si jí měla všimnout. Například tisk kurzívou nebo půltučným písmem nebo kontrastní barvou nebo psaní velkými písmeny nebo podtrženě, jsou zřetelné. Rev. Model

Bus. Corp. Act (Revised Model Business Corporations Act — Revidovaný typový zákon o obchodních korporacích), § 1.40. Podmínka vytištěná velkými písmeny (jako např. NEPŘEVODITELNÝ KONOSAMENT) je zřetelná. Text na formuláři je zřetelný, je-li použito většího nebo jiného kontrastního typu písma nebo barvy. V případě telegramu je každá tam uvedená podmínka „zřetelná“.

O tom, zda je podmínka nebo doložka „zřetelná“ nebo ne, rozhoduje soud. Uniform Consumer Credit Code (Jednotný zákoník spotřebního úvěru), § 1.301(6); U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) § 1—201(10). Velikost či typ písma samy o sobě neurčují, zda požadované sdělení je „zřetelné“ ve smyslu zákona o ochraně spotřebitele (Truth in Lending Act); determinující je spíše umístění sdělení a způsob, jakým je odlišeno od dalších informací. Robinson v. Olin Federal Credit Union, D. C. Conn., 48 B.R. 732, 740.

Conspiracy. Spiknutí. Spojení nebo komplot, který vytvořilo několik osob za tím účelem, aby spáchaly společnými silami nějaký nezákonný nebo trestný čin nebo nějaký čin, který je sám o sobě v souladu se zákonem, ale stává se nezákonným, je-li proveden společným jednáním spiklenců, nebo aby použily trestných nebo nezákonných prostředků k provedení činu, který sám o sobě není nezákonný.

Spiknutím s jinou osobou nebo osobami za účelem spáchání trestného činu se proviní ten, kdo pro podporu nebo usnadnění tohoto trestného činu: (a) dohodne se s jinou osobou nebo osobami, že se jeden z nich nebo několik z nich nebo všichni budou podílet na jednání, které tvoří takový trestný čin nebo pokus či navádění ke spáchání takového trestného činu; nebo (b) dohodne se, že bude napomáhat jiné osobě nebo osobám při plánování nebo provedení takového trestného činu nebo pokusu či navádění ke spáchání takového trestného činu. Mode Penal Code (Typový trestní zákoník), § 5.03.

Trestný čin spiknutí je třeba odlišit od trestného činu, připravovaného v komplotu (plánování trestného činu). Com. v. Dyer, 243 Mass. 472, 509, 138 N.E. 296, 314; 262 U.S. 751, 43 S. Ct. 700, 67 L. Ed. 1214. Některé jurisdikce nevyžadují jako prvek trestného činu veřejný čin, např. Com. v. Harris, 232 Mass. 588, 122, N.E. 749.

Spiknutí může být pokračovací; aktéři mohou vystoupit a jiní přistoupit; podrobnosti operace se mohou čas od času měnit; členové nemusejí znát jeden druhého nebo úlohu, kterou mají jiní; člen nemusí znát všechny podrobnosti plánu či operaci; musí však znát účel spiknutí a souhlasit s tím, že se bude podílet na provedení plánu. Craig v. U.S., C.C.A. Cal., 81 F.2d 816, 822.

Řada federálních zákonů USA zakazuje specifické typy spiknutí. Viz např. 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 371.

Viz také Chain conspiracy; Co-conspirator's rule; Combination in restraint of trade; Confederacy; Seditious conspiracy; Wharton rule.

Chain conspiracy. Řetězové spiknutí. Takové spiknutí je charakterizováno různými činnostmi, prováděnými na pokračování tak, že každý ze spiklenců řetězovým způsobem plní určitou funkci, která slouží k uskutečnění celého spiknutí. Bolden v. State, 44 Md. App. 643, 410 A.2d 1085, 1091.

Civil conspiracy. Soukromé spiknutí. Podstatou tohoto „spiknutí“ je dohoda nebo spojení se za účelem pod-

vodu nebo způsobení jiné újmy osobě nebo škody na majetku, které mají za následek škodu způsobenou osobě žalobce nebo na jeho majetku. Viz také Civil conspiracy.

Overthrow of government. Viz Sedition.

Seditious conspiracy. Viz Sedition.

Conspiracy in restraint of trade. Tajná dohoda k omezení obchodu. Výraz, který označuje všechny druhy nezákonných dohod, jejichž cílem je bránit volnému průběhu obchodu, jako je bojkot, diktování cen atd. Viz Antitrust Acts; Clayton Act; Sherman Antitrust Act.

Conspirators. Spiklenci. Osoby, podílející se na spiknutí. Viz Conspiracy.

Conspire. Spiknout se. Podílet se na spiknutí. Výraz, který předpokládá dohodu, součinnost a spojení, a proto jej nelze aplikovat na jednotlivou osobu nebo věc. Nikdo se nemůže dohodnout či spiknout s někým, kdo se nedohodne či nespikne s ním. Viz Conspiracy.

Constable. Konstábl; konetábl. Konstábl byl úředník městské obce (zpravidla volený), jehož povinnosti byly podobné povinnostem šerifa, i když konstábl měl méně pravomocí a jeho jurisdikce byla menší. Měl chránit veřejný pořádek, provádět předvolání k soudu a některým dalším tribunálům, doručovat rozhodnutí, zúčastnit se zasedání trestních soudů, měl na starosti porotu a plnil další funkce, které mu příslušely podle místních předpisů nebo zákonů. Pravomoci a povinnosti konstáblů většinou převzali šerifové.

V anglickém právu byl konstábl strážník, jehož charakteristickou a hlavní povinností bylo udržovat klid v okrsku, i když často byl pověřován i jinými úkoly. 1 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries of the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 356. Původně byli „vysocí“ (high), „nižší“ (petty) a „mimořádní“ (special) konstáblové. V Anglii funkce mimořádných konstáblů převzala policie.

Ve středověkém právu vysoký funkcionář francouzských a anglických králů, konetábl. Důstojnost a důležitost jeho úřadu byla druhou nejvyšší po králi. Byl vrchním velitelem královských vojsk a byl informován o všem, co se týkalo války a zbraní, vykonával civilní i vojenskou jurisdikci. Byl také pověřen udržováním míru v zemi. Byli to Konetábl Francie a Lord Vysoký Konetábl Anglie. Rich v. Industrial Commission, 80 Utah 511, 15 P.2d 641, 644.

Constablewick. Sféra působnosti konstábla. V anglickém právu územní jurisdikce konstábla; jako *bailiwick* je územní jurisdikce *bailiffa* nebo šerifa.

Constabularius. Pěší nebo jízdní policajt; námořní kapitán; důstojník pověřený vojenskými záležitostmi. V Anglii byla jeho pravomoc záhy omezena na ty povinnosti, které souvisely se střežením králova klidu. Tento úřad je nyní zrušen.

Constant. Stálý. Pevný nebo neměnný; stejný. Neustále se vracející, pravidelný. Pfisterer v. Key, 218 Ind. 521, 33 N.E.2d 330, 335.

Constantly. Stále. Neustále; stejně; ustavičně.

Constat. Je známo; je zjištěno. Je to jasné nebo očividné; jeví se; je to jisté; není pochyb. *Non constat*, není známo.

V Anglii úřední ověření správnosti toho, co je zjištěno ze záznamů. Opis královského patentu, ověřený pod velkou pečeti.

Úřední osvědčení o tom, že o uvedených skutečnostech existují záznamy.

Constat d'huissier. Zjištění, učiněné soudním vykonavatelem. Ve francouzském právu přísězné prohlášení, učiněné soudním vykonavatelem, uvádějící údaje o vzhledu, tvaru, kvalitě, barvě atd. předmětu, o který se vede soudní spor.

Constate. Zřídít. Založit, ustanovit nebo určit.

„*Constatting instruments*“ (zřizovací listiny) korporace jsou stanovy, zakládací listina nebo listiny o udělení pravomocí.

Constituency. Voličstvo. Obyvatelé volebního obvodu.

Constituent. Zmocnitel; volič. Ten, kdo zmocňuje jiného, aby pro něj jednal. Tento výraz je užíván jako korelát k „*attorney*“ (právní zástupce), k označení někoho, kdo ustanovuje jiného svým zástupcem nebo udělí jinému plnou moc, aby pro něj jednal.

Tento výraz se užívá také v praktické politice jako korelát k „*representative*“ (poslanec), k označení voličů z poslancova obvodu, tedy těch, které poslanec reprezentuje a o jejichž zájmy při projednávání veřejných záležitostí má dbát.

Constituent elements. Podstatné znaky. Znaky trestného činu, přečinu nebo jiného jednání. Skutečnosti, o nichž musí být prokázáno, že dokládají žalobní důvod, neboť zakládají trestný čin nebo jednání.

Constituere. Lat. Ustanovit; zřídít. Jmenovat, založit, určit nebo podniknout. Výraz, kterého se užívalo především ve starých zmocněních pro právní zástupce a který je nyní nahrazen anglickým výrazem „*constitute*“.

Constituimus. Ustanovujeme. Latinský výraz, znamenající *we constitute* (ustanovujeme) nebo *we appoint* (jmenujeme).

Constituted authorities. Řádně ustanovené úřady. Úředníci, řádně ustanovení podle ústavy.

Constitutio. Ustanovení; uspořádání. V kontinentálním právu císařské nařízení, výnos nebo dekret, které je třeba rozlišovat od *Lex*, *Senatus-Consultum* a dalších druhů předpisů a které odvozují svou účinnost toliko z vůle císaře. Také narovnání. Tohoto výrazu se užívá v případě, kdy byla kontraverze urovnána stranami bez soudního přelíčení.

Ve starém anglickém právu nařízení nebo zákon. Ustanovení zákona.

Constitutio dotis. Pořízení věna.

Constitution. Ústava; konstituce. Ustavující a základní zákon státu, ať už psaný nebo nepsaný, který vytváří charakter a koncepci jeho správy, zakotvuje základní principy, s nimiž musí být v souladu jeho vnitřní život, upravuje formu vlády a reguluje, rozděluje a vymezuje funkce různých ministerstev a stanoví rozsah a způsob výkonu svrchované moci. Písemný dokument, který byl přijat lidem Unie (Ústava USA) nebo jednotlivého jejího státu (ústava státu USA) jako absolutní norma jednání a rozhodování, závazná pro všechny státní orgány (tj. orgány jednotlivých mocí) a jejich funkcionáře ve všech bodech, dokud nebude předepsaným způsobem pozměněn (tj. dodatkem). Každý úkon nebo nařízení státního orgánu nebo jeho představitele, který je v rozporu s tímto dokumentem, je neplatný.

V obecnějším smyslu je to každý základní nebo důležitý zákon nebo výnos; např. Justiníánské novelly; Clarendonské konstituce.

Constitutional. Ústavní; konstituční. Odpovídající ústavě; schválený ústavou; nekolidující s žádným ustanovením ústavy nebo základního zákona státu. Závislý na ústavě nebo zajištěný ústavou; jako „konstituční monarchie“, „ústavní práva“.

Constitutional alcalde. Podle mexického práva vysoce postavený úředník, jehož hodnost a pravomoci v mnohém ohledu odpovídají postavení smírčího soudce podle amerického systému. Tietzel v. Southwestern Const. Co., 48 N.M. 567, 154 P.2d 238, 242.

Constitutional convention. Ústavodárné shromáždění. Ústavní konvent. Řádně ustanovené shromáždění delegátů nebo zástupců lidu státu nebo celé federace pro účely vytvoření, revize nebo změny ústavy. Podle čl. V Ústavy USA může být ústavodárné shromáždění svoláno, požádají-li o to zákonodárné sbory dvou třetin států USA.

Constitutional court. Ústavní soud. Soud uvedený v ústavě a výslovně ústavou chráněný (např. Nejvyšší soud USA, uvedený v čl. III, odd. 1 Ústavy USA), na rozdíl od soudů, vytvořených jiným než ústavním zákonem. Obvykle se tento pojem vztahuje na soudy podle čl. III Ústavy USA.

Constitutional freedom. Ústavní svoboda. Obecný pojem, sloužící k označení základních svobod zaručených ústavou. Např. v I. Dodatku k Ústavě USA je zaručena svoboda náboženství, projevu, tisku a shromažďování s ochranou podle procesních ustanovení ve XIV. Dodatku. Viz také Bill of rights; Constitutional liberty or freedom.

Constitutional homestead. Ústavou zajištěné právo k usedlosti (viz Homestead). Zvláštní právo k nemovitosti, požívající ochrany před zabavením, které je založeno dekretem a které může získat hlava rodiny. Ringer v. Bryne, 183 Okl. 46, 80 P.2d 212, 214.

Constitutional law. Ústavní právo. (1) Odvětví práva veřejného, které upravuje organizaci, pravomoci a vzájemné vztahy státních orgánů, rozdělení politických a správních pravomocí a funkcí a základní principy regulace vztahů mezi státem a občany, a které stanoví obecně postup a způsob, podle nichž mají být spravovány veřejné záležitosti státu. (2) Obor právní vědy, který se zabývá ústavami, jejich tvorbou, přijetím a interpretací, jakož i platností právních norem z hlediska jejich souladu se základním právem. (3) Právo, které je v souladu a ve shodě s ústavou; právo, které není porušením žádného ustanovení ústavy určitého státu.

Constitutionaal liberty or freedom. Ústavní svoboda. Svoboda, které požívají občané země nebo státu pod ochranou ústavy. Souhrn osobních, občanských a politických práv jednotlivce, který je garantován ústavou a zajištěn proti porušování vládou nebo jejími agenturami. Viz také Bill of rights; Constitutional freedom.

Constitutional limitations. Ústavní omezení. Ustanovení Ústavy USA nebo jednotlivého státu, která omezují zákonodárný sbor z hlediska zákonů, které může vydávat. Viz např. čl. I, odd. 9 Ústavy USA.

Constitutional office. Úřad vytvořený ústavou. Hodnota nebo úřad, který je vytvořen ústavou, na rozdíl od *statutory office*, který je vytvořen aktem zákonodárského sboru.

Constitutional officer. Vládní úředník, jehož úřad byl vytvořen ústavou; v protikladu k úředníku, jehož úřad byl vytvořen aktem zákonodárského sboru. Úředník, jehož úřad a setrvání v něm jsou pevně stanoveny a vymezeny ústavou, na rozdíl od držitele úřadu, který byl vytvořen aktem zákonodárského sboru.

Constitutional powers. Viz Power.

Constitutional protections. Ústavní ochrana. Základní ochrana zaručená ústavou, *např.* řádný proces, rovná ochrana a základní ochrany podle I. Dodatku k Ústavě USA, *např.* ty, které se týkají projevu, tisku a náboženství.

Constitutional questions. Ústavní otázky. Sporné právní otázky, k jejichž rozhodnutí je nutná interpretace ústavy, na rozdíl od právních otázek, které vyžadují interpretaci zákona (*např.* otázky prohlídky a konfiskace podle IV. Dodatku k Ústavě USA).

Constitutional right. Ústavní právo. Právo zaručené občanům Ústavou USA i ústavami jednotlivých států USA a zajištěné tak, aby se zabránilo legislativnímu zásahu do něj. Viz také Constitutional freedom; Constitutional liberty or freedom; Constitutional protections.

Constitutional tort. Viz Tort.

Constitutiones. Ustanovení. Opatření vyhlášená, *t.j.* stanovená římským císařem. Byla různého druhu, zejména následující: (1) *Edicta*; (2) *decreta*; (3) *rescripta*, nazývaná také „*epistolae*“. Někdy byla obecné povahy a směřovala k vytvoření precedentu pro jiné podobné případy; jindy byla speciální, zvláštní nebo individuální (*personales*) a nebyla určena jako precedens. Císař měl právo vydávat ustanovení, nepodléhající kontrole, na základě *lex regia*, což z něj činilo pramen spravedlnosti a milosti.

Constitutiones tempore posteriores potiores sunt his quae ipsas praecesserunt. Pozdější zákony jsou silnější než ty, které jim předcházely.

Constitutions of Clarendon. Viz Clarendon, constitutions of.

Constitutions of the Forest. Viz Charta (Charta de foresta).

Constitutor. V kontinentálním právu ten, kdo na základě neformální dohody ručí za zaplacení cizího dluhu.

Constitutum. Úmluva; lhůta. V kontinentálním právu neformální závazek zaplatit stávající peněžní dluh, nezajištěný zárukou, a to buď dluh vlastní, nebo cizí. Liší se od stipulace v tom, že musí jít o dluh stávající.

Den, stanovený k nějakému záměru. Forma žádosti.

Constitutum esse eam domum unicuique nostrum debere existimari, ubi quisque sedes et tabulas haberet, suarumque rerum constitutionem fecisset. Je stanoveno, že za domov každého z nás se považuje místo, kde každý z nás má své obydlí a účetní knihy a kde si zřídil podnik.

Constraint. Nátlak. Přinucení, *t.j.* stav, kdy je někdo utlačován nebo je na něj činěn nátlak.

Construct. Vytvořit. Vybudovat; postavit; zhotovit; připravit k užívání. Upravit a přidat materiál nebo součást

ky, a tak vytvořit trvalý celek. Sestavit něco umístěním součástí na správné místo a správným způsobem. *Construct* je třeba rozlišovat od *maintain* (udržovat), což znamená zachovávat, chránit před změnou, uchovávat. Viz také Construction.

Constructio legis non facit iniuriam. Právní výklad nepůsobí újmu. Právo má interpretovat listinu tak, aby strana neutrpěla újmu.

Construction. Výklad; konstrukce. Interpretace zákona, nařízení, soudního rozhodnutí nebo jiného pramene práva. Proces, kterým se vymezuje smysl, pravý význam nebo podává náležité vysvětlení nesrozumitelných, komplikovaných nebo nejednoznačných ustanovení nebo pojmů v zákoně, písemném dokumentu či ústní dohodě, nebo jejich aplikace na daný případ, buď logickou úvahou ve světle vnějších souvisejících okolností nebo zákonů či dokumentů, které se týkají stejné nebo související věci, anebo hledáním a aplikací pravděpodobného záměru a účelu ustanovení. Utváření úsudků o otázkách, které jdou nad rámec přímého vyjádření pojmů.

Vytvoření něčeho nového, na rozdíl od opravy nebo zdokonalení něčeho, co již existuje. Uzpůsobení předmětu k obvyklému užívání nebo i k nějakému jinému účelu.

Viz také Broad interpretation; Comparative interpretation; Contemporaneous construction; Construe; Four corners rule; Interpretation; Last antecedent rule; Literal construction or interpretation; Statutory construction; Strict construction.

Equitable construction. Výklad podle ekvity. Výklad zákona, normy nebo opatření, který přihlíží více ke slušnosti či spravedlnosti určitého obchodu nebo stavu věcí, o které se jedná, než k doslovné aplikaci normy nebo opatření; volný a extenzivní výklad, který je opakem výkladu doslovného a restriktivního. Viz také Strict and liberal construction, *niže*.

Strict and liberal construction. Přesný a volný výklad. Přesný (neboli doslovný) výklad je výklad zákona nebo dokumentu podle jeho doslovného znění, který neuznává nic, co není výslovně uvedeno, chápe použitou terminologii v jejím přesném významu a nepřipouští žádné úvahy či aspekty z hlediska spravedlnosti.

Volný výklad (neboli podle ekvity) naproti tomu rozšiřuje význam zákona, aby postihl i případy, které nepochybně odpovídají duchu nebo smyslu zákona, nebo představují zlo, které má zákon odstranit či napravit, za předpokladu, že takový výklad není neslučitelný s použitou terminologií. Rozptyluje všechny rozumné pochybnosti stran použitelnosti zákona na daný případ. To neznamená, že by měla být slova zbavena svého přirozeného významu, nýbrž pouze to, že by se jim mělo dostat přijatelné a rozumné interpretace s ohledem na účely a cíle dokumentu. Viz také Equitable construction, *výše*.

Construction contract. Stavební smlouva. Typ smlouvy, ve které jsou plány a specifikace stavby učiněny součástí smlouvy samé a která je obvykle zajištěna platbami i prováděcími zárukami, aby chránila jak subkontrahenty, tak stranu, pro kterou je budova stavěna.

Construction lien. Stavební zadržovací právo. Zadržovací právo, které vzniká ze zákona a které lpí na nemovitosti, jehož účelem je zajistit platbu osobě, která nemovitost zvelebila poskytnutím pracovní síly

nebo jiných služeb, případně opatřením materiálu apod. Jiné pojmenování pro toto právo je *mechanic's lien* (*viz tam*).

Construction loan. Viz Loan.

Construction of will. Výklad poslední vůle. Výklad, který je proveden ohledně ustanovení poslední vůle a stran použitelného zákona, jestliže nastal spor o to, jaký byl úmysl zůstavitele. Tuto funkci obvykle plní Probate Court (*viz Court of Probate*).

Constructive. Odvozený; nepřímý. Takový, který je odvozen ze smyslu zákona pomocí interpretace faktů, chování, okolností nebo listin. Takový, kterému nelze připsat určitý charakter na základě jeho vlastní esenciální přirozenosti, nýbrž který získává tento charakter v důsledku způsobu, jakým se na něj pohlíží podle zákonných norem nebo zásad; odtud: vydedukovaný, předpokládaný nebo získaný právní interpretací. Místo *constructive* se někdy používá slovo *legal* (zákonný, legální).

K výrazu *constructive* Bailment; Breaking; Contempt; Conversion; Delivery; Escape; Fraud; Larceny; Seisen a Treason, *viz tyto pojmy*.

Constructive adverse possession. Nepřímá adverzní držba (*viz Adverse possession*). Druh adverzní držby, kterou podle některých zákonů charakterizuje domněle legální placení daní, na rozdíl od skutečné adverzní držby, kde má nárokující strana skutečnou držbu.

Constructive assent. Nepřímý souhlas. Souhlas či schválení, přisuzované straně na základě výkladu nebo interpretace jejího chování; na rozdíl od souhlasu, který je opravdu výslovně vyjádřen.

Constructive authority. Odvozené oprávnění. Oprávnění, o němž se dovozuje či předpokládá, že bylo uděleno, a to na základě nějakého jiného, předchozího oprávnění. Viz také Authority.

Constructive breaking into a house. Nepřímé vloupání. Vniknutí do domu, které bylo na základě výkladu zákona kvalifikováno jako násilné. Například, když lupič získá přístup do domu výhrůžkami, podvodem nebo spiknutím.

Constructive condition. Zákonná podmínka. Podmínky smlouvy, které nejsou zněním smlouvy výslovně uvedeny ani naznačeny, nýbrž vyplývají ze zákona, aby bylo učiněno zadoost spravedlnosti. Restatement, Second, Contracts (Restatement, Díl druhý, Smlouvy), § 226. Takovou podmínkou je spolupráce smluvních stran. V převoditelných listinách se jinak nepodmíněný příslib nebo příkaz stává podmíněným v důsledku toho, že listina sama podléhá zákonné podmínce. U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) § 3-105(1).

Constructive contract. Smlouva ze zákona. Druh smlouvy, které vznikají nikoli na základě úmyslu stran, nýbrž působením zákona, aby se zabránilo bezpráví. Někdy jsou uváděny jako *quasi contracta* nebo smlouvy vycházející ze zákona, na rozdíl od smlouvy vycházejících z faktického stavu, které jsou smlouvami reálnými, vyjadřujícími úmysl stran spíše chováním než slovy. Power-Matics, Inc. v. Ligotti, 79 N. J. Super. 294, 191 A.2d 483, 489. Viz také Contract (Quasi contract).

Constructive delivery. Nepřímé odevzdání. Uznání úkonu, směřujícího k převodu vlastnického titulu, i když skutečně, fyzické odevzdání majetku není provedeno

(v důsledku obtížnosti, nemožnosti) (*např.* předání klíče od trezoru znamená nepřímé vydání jeho obsahu). Viz také Delivery.

Constructive desertion. Nepřímé opuštění. Nastává, když jeden z manželů cizoložstvím přiměje druhého, aby opustil společné bydliště. Grollman v. Grollman, D. C. App., 220 A.2d 330, 332. Je-li jeden z manželů nucen opustit domov pro chování toho druhého, pak byl nepřímo opuštěn.

Constructive dividend. Viz Dividend.

Constructive eviction. Nepřímé vypuzení. Nastává, když domácí sice skutečně nezavil nájemce držby, ale učinil nebo strpěl nějaký úkon, v důsledku kterého se prostory domu staly neobyvatelnými. Net Realty Holding Trust v. Nelson, 33 Conn. Sup. 22, 358 A.2d 365, 367. Jakékoli rušení nájemcova postavení ze strany domácího, v jehož důsledku se prostory domu staly zcela nebo podstatně nevhodnými k účelům, ke kterým byly pronajmuty, představuje nepřímé vypuzení, jestliže se nájemce rozhodne vzdát se držby. Když například nájemce uprázdnil pronajatou nemovitost pro neexistenci topení nebo vody, byl nepřímo vypuzen.

Constructive filing. Nepřímé podání. Podání listiny u osoby, která je jediná dostupná k jejímu převzetí, třebaže není osobou k jejímu převzetí určenou. People v. Spencer, 193 Cal. App.2d 13, 13 Cal. Rptr. 881, 883.

Constructive force. Nepřímé násilí. Pokud jde o loupež, podstatou tohoto trestného činu je násilné odnětí něčeho, přičemž toto násilí může být buď skutečné, nebo nepřímé. Nepřímé násilí vyvolává strach, tak velký, že překoná sílu odporovat a zabrání svobodnému výkonu vůle. Skutečného násilí je použito vůči tělu; nepřímé násilí jsou výhrůžná slova nebo gesta, která působí na mysl.

Constructive fraud. Nepřímý podvod. O nepřímý podvod jde, jestliže chování, třebaže není skutečně podvodné, má všechny skutečné následky a všechny právní účinky skutečného podvodu. Agair Inc. v. Shaeffer, 232 Cal. App.2d 513, 42 Cal. Rptr. 883, 886. Porušení povinnosti plynoucí ze zákona nebo z ekvity, které zákon bez ohledu na morální vinu prohlašuje za podvodné vzhledem k jeho záměru oklamat jiné nebo zneužít jejich důvěry. Daves v. Lawyers Sur. Corp., Tex. Civ. App., 459 S.W.2d 655, 657. Viz také Fraud.

Constructive/implied conditions. Nepřímé/předpokládané podmínky. Podmínky nebo omezení příslibu, které se podávají ze samotné podstaty příslibu a které zákon jako takové uznává, třebaže nejsou výslovně uvedeny.

Constructive intent. Nepřímý úmysl. O nepřímý úmysl se jedná, jestliže osoba měla rozumně očekávat nebo předvídat určitý následek; *např.* dopustí-li se úmyslného a lehkovážného činu a způsobí tím někomu újmu, lze říci, že nepřímo zamýšlela způsobení újmy. Ballew v. Asheville & E.T.R. Co., 186 N.C. 704, 120 S.E. 334.

Constructive knowledge. Nepřímá vědomost. Jestliže osoba při zachování přiměřené péče měla znát určitou skutečnost, má se za to, že o této skutečnosti měla nepřímou vědomost, *např.* o věcech, zapsaných v rejstříku veřejné povahy. Attoe v. State Farm Mutual Auto. Ins. CO., 36 Wis.2d 539, 153 N.W.2d 575, 579. Viz také Constructive notice.

Constructive loss. Nepřímá ztráta. Ztráta, způsobená poškozením majetku, které sice neznamená jeho zničení, ale činí jej pro pojištěného bezcenným nebo brání jeho uvedení do původního stavu, leda za cenu nákladů převyšujících jeho hodnotu. *Viz také* Constructive total loss.

Constructive malice. Implicitní zlý úmysl. Takový, který zákon dovozuje ze spáchání zločinu.

Constructive notice. Nepřímé oznámení. Oznámení, které zákon předpokládá, obvykle na základě skutečnosti, že daná informace je součástí veřejného archivu nebo rejstříku, jako je tomu *např.* u listin, které jsou zapsány v příslušném rejstříku smluvních převodů nebo soudních přezkoumání závětí. Oznámení, kterým je osoba pověřena z důvodu notorické povahy věci, která má být oznámena, na rozdíl od skutečného oznámení této věci. To, co právo považuje za dostatečné oznámení a co je považováno za náhradu oznámení skutečného. *In re Fahle's Estate*, 90 Ohio App. 195, 105 N.E.2d 429, 431.

Constructive ownership. *Viz* Attribution.

Constructive payment. Implicitní platba. Provede-li někdo platbu a má-li příjemce právo obdržet platbu na požádání, lze ji považovat za platbu implicitní, na rozdíl od skutečné; *např.* šek, který je odeslán k proplacení, ale dosud není inkasován, je implicitní platbou.

Constructive possession. Nepřímá držba. Osoba má majetek v nepřímé držbě, jestliže má moc a úmysl jej ovládat. *Com. v. Stephens*, 231 Pa. Super. 481, 331 A.2d 719, 723. O nepřímou držbu jde, jestliže osoba nemá věc v opatrování nebo faktické držbě, ale je v postavení, že vykonává právní panství či vládu nad věcí. *U.S. v. Di-Novo*, C. A. Ind., 523 F.2d 197, 201.

Constructive receipt of income. Implicitní příjem. V daňovém právu je to zdanitelný příjem, který podléhá metodě výpočtu z příjmů a výdajů v hotovosti bez ohledu na to, zda byl skutečně v hotovosti přijat. *Goureaux Bros. & CO. v. U.S.*, D. C. Ala., 185 F. Supp. 794, 798. Podle této doktríny je poplatník zdaňován příjmem, který podléhá jeho volné dispozici a kterého může užívat podle své volby, a to bez ohledu na to, že se poplatník rozhodl tento příjem odmítnout. Tato doktrína nepřihlíží k formě transakce, aby se dobrala její podstata. *Pittsburgh—Des Moines Steel Co. v. U.S.*, D. C. Pa., 360 F. Supp. 597, 599. Příkladem by mohl být úrok, který naroste na spořitelním účtu. Podle uvedené metody bude úrok zdaněn v roce, kdy byl připsán, nikoli až v roce, kdy byl skutečně vybrán. Skutečnost, že vkladatel používá pro daňové účely finančního účetnictví, tj. *cash basis*, není v tomto případě rozhodující.

Constructive service of process. Nepřímé doručení. Doručení provedené jinou formou, než je doručení skutečné; *např.* publikace v novinách je nepřímým doručením.

Constructive taking. Nepřímé odnětí. Výraz, kterého zákon užívá k označení jednání, které sice nepředstavuje skutečné přivlastnění si movitých věcí, ale vykazuje úmysl odejmout je pro svůj vlastní užitek; *např.* když osoba, pověřená držbou věci movitých, nakládá s nimi v rozporu s příkazy vlastníka. Ve vztahu k nepřímému vyvlastnění *Viz* Condemnation (Inverse condemnation).

Constructive total loss. Nepřímá úplná ztráta. V oblasti pojištění nastává, když pojištěný majetek nebo

předmět ztratil zcela užitnou hodnotu a pojištěný je zcela připraven o užitek z něj. *Viz také* Constructive loss.

Constructive transfer. Nepřímý převod. Převod položky (*např.* kontrolovaného majetku), která náleží jednotlivci nebo je v moci jednotlivce, jinou osobou nebo jednatelstvím, z podnětu nebo na příkaz jednotlivce, který je z takového nepřímého převodu obviněn. *Henderson v. State*, Tex. App. 14 Dist., 681 S.W.2d 173, 174.

Constructive trust. Trust ze zákona. Trust vytvořený mocí práva jako prostředek proti někomu, kdo skutečným nebo nepřímým podvodem, násilím nebo zneužitím důvěry nebo cestou bezpráví nebo jiným pochybným způsobem získal nebo drží majetek, který by byl podle pravidel slušnosti a poctivosti nezískal a neužíval. *Davis v. Howard*, 19 Or. App. 310, 527 P.2d 422, 424.

Tento druh trustu ukládá osobě, která neoprávněně získala majetek, povinnost podle ekvity převést jej na jiného z toho důvodu, že nabytí nebo zadržování majetku je nepoctivé a že by byl bezdůvodně obohacen, kdyby mu bylo dovoleno majetek si podržet. *Restatement, Secod, Trusts (Restatement, Díl druhý, Trusty) § 1(e)*.

Constructive trust ex delicto. Trust ze zákona *ex delicto*. Trust ze zákona, který je uvalen na majetek, na který si fiduciář činil nárok nebo který získal porušením svých povinností.

Constructive willfulness. Nepřímý úmysl. Úmyslná lhostejnost vůči známé a pro bezpečí osob nezbytné povinnosti a naprostý nedostatek zájmu o životy, osoby nebo majetek druhých, dávající najevo vědomou netečností vůči následkům.

Construe. Spojovat. Dát dohromady; uspořádat nebo vysvětlit slova v listině, zákoně, nařízení, rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu. Zjistit smysl formulace cestou uspořádání, interpretace a dedukce. *Viz* Construction.

Constuprate. Hanobit. Prznit. Znásilnit, mravně zkazit, zneužít, unést.

Consuetudinarius. V církevním právu kniha, obsahující bohoslužby a obřady nebo zachycující zvyklosti opatství a klášterů.

Consuetudinary law. Obyčejové právo. Právo, předávané ústní tradicí z dávné minulosti.

Consuetudines. Obyčeje. Ve starém anglickém právu obyčeje. *Např. consuetudines et assisa forestae*, obyčeje a edikty hvozdů.

Consuetudines feudorum. Lat. Lenní obyčeje. Sbíрка lenních zákonů Lombardie, vydaná roku 1170. Má velkou autoritu.

Consuetudinibus et serviciis. „Z obyčejů a poddanství“. Ve starém anglickém právu writ, existující proti tenantovi, který odepřel svému lordovi pachtovné nebo službu, jimiž mu byl povinován.

Consuetudo. Lat. Obyčej. Zavedený zvyk nebo postup; poplatky; daně.

Consuetudo anglicana. Anglický obyčej. Starobylé common law, na rozdíl od *lex*, římského nebo kontinentálního práva.

Consuetudo contra rationem introducta potius usurpatio quam consuetudo appellari debet. Obyčej, zavedený proti zdravému rozumu, by měl být nazýván spíše „uzurpací“ než „obyčejem“.

Consuetudo curiae. Obyčej či obvyklý postup soudu.

Consuetudo debet esse certa; nam incerta pro nulla habetur. Obyčej by měl být určitý; neboť neurčitý obyčej je považován za neúčinný.

Consuetudo est altera lex. Obyčej je druhý zákon.

Consuetudo est optimus interpres legum. Nejlepší výklad zákonů podává obyčej.

Consuetudo et communis assuetudo vincit legem non scriptam, si sit specialis; et interpretatur legem scriptam, si lex sit generalis. Obyčej a obecný zvyk jsou silnější, než nepsané právo, je-li konkrétní, a interpetují psané právo, je-li obecné.

Consuetudo ex certa causa rationabili usitata privat communem legem. Obyčej, podložený nespornou a rozumnou příčinou, nahrazuje common law.

Consuetudo licet sit magnae auctoritatis, nunquam tamen, praepudicat manifestae veritati. Obyčej, i kdyby se těšil velké autoritě, by nikdy neměl být na újmu očividné pravdě.

Consuetudo loci observanda est. Místní obyčej se má respektovat.

Consuetudo manerii et loci observanda est. Obyčej panství a místní obyčej má být zachován.

Consuetudo mercatorum. Lat. Obchodní zvyklosti, totiž, *co lex mercatoria*.

Consuetudo neque injuria oriri neque tolli potest. Obyčej nemůže vzniknout z bezpráví, ani být bezprávně odňat.

Consuetudo non trahitur in consequentiam. Obyčej by se neměl vztahovat na následek.

Consuetudo praescripta et legitima vincit legem. Normativní a legitimní obyčej je silnější než zákon.

Consuetudo regni angliae est lex angliae. Obyčej království anglického je právem Anglie. 2 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries of the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 422.

Consuetudo semel reprobata non potest amplius induci. Obyčej jednou zavržený nemůže být znovu zaveden [neboli nelze na něj spoléhat].

Consuetudo tollit communem legem. Obyčej potlačuje common law.

Consuetudo vincit communem legem. Obyčej je silnější, než common law.

Consuetudo volentes ducit, lex nolentes trahit. Obyčej vede ochotné, zákon donucuje neochotné.

Consul. Konzul. Úředník obchodní povahy, kterého jmenoval stát, aby hlídal jeho obchodní a turistické zájmy a zájmy jeho příslušníků v cizích zemích. Obvykle je v každé přímořské zemi několik konzulů a ti jsou zpravidla podřízeni hlavnímu konzulovi, který je nazýván „generální konzul“. Veřejný státní úředník sídlící v cizí zemi, odpovědný za rozvoj a ochranu ekonomických zájmů své vlády a pečující o blaho státních příslušníků své země, kteří mohou cestovat nebo sídlit v rámci jeho jurisdikce. Konzulové USA tvoří součást zahraniční služby a jsou různých stupňů: generální konzul, konzul, vicekonzul a konzulární jednatel.

Ve starém anglickém právu titul hraběte. V římském právu, za republiky, náležel titul „consul“ nejvyšším výkonným úředníkům, kteří byli v počtu

dvou voleni každoročně. Úřad pokračoval i v císařství, ale jeho pravomoci a neodvolatelná práva byly velice omezeny. Předpokládá se, že jméno bylo odvozeno od *consulo*, radit se, protože tito úředníci se radili o administrativních opatřeních se senátem.

Consular courts. Konzulární soudy. Soudy, které pro řešení civilních sporů vedli konzulové jednoho státu na území státu druhého, na základě oprávnění poskytnutého smlouvou. V některých případech měly také trestněprávní jurisdikci, v tomto ohledu však podléhaly revizi ze strany soudů tuzemské vlády. Poslední z konzulárních soudů USA (v Maroku) byl zrušen v roce 1954.

Consular invoice. Konzulární faktura. Faktura, užívaná v zahraničním obchodě, potvrzená konzulem země, pro kterou je zásilka určena. Usnadňuje vstup do země, určení v množství, hodnotě ap., v jaké byla loďní zásilka předem prověřena.

Consular marriage. Konzulární sňatek. Sňatek, obřadně vykonaný v cizí zemi konzulem nebo diplomatickým zástupcem USA, který je v některých jurisdikcích považován za platný.

Consulate. Konzulát. Rezidence nebo sídlo zahraničního konzula.

Consul general. Generální konzul. Konzulární úředník nejvyššího stupně.

Consulta ecclesia. V církevním právu „církev stanovila“.

Consultary response. Konzultační odpověď. Názor soudu na zvláštní případ.

Consultation. Konzultace. Akt konzultace nebo porady, *např.* pacienta s lékařem, klienta s advokátem. Porada osob v nějaké věci. Porada mezi právními zástupci, angažovanými ve sporu, k projednání otázek sporu nebo ke stanovení způsobu vedení sporu.

Starý writ, kterým se případ, který byl příkazem vyššího soudu mylně odňat církevnímu soudu a předán soudu světskému, navracel církevnímu soudu.

Consulto. Lat. Po poradě. V kontinentálním právu po zralé úvaze, záměrně.

Consumer. Spotřebitel. Ten, kdo konzumuje. Jednotlivci, kteří kupují, užívají a udržují výrobky a služby a nakládají jimi. Spotřebitelé konečného produktu. Člen široké vrstvy lidí, kteří jsou dotčeni cenovou politikou, finančními praktikami, kvalitou výrobků a služeb, informacemi o úvěruschopnosti, vymáháním pohledávek a jinými obchodními praktikami, a pro něž jsou vydávány státní a federální zákony o ochraně spotřebitele. Spotřebitele je třeba odlišovat od výrobců (kteří vyrábějí zboží) a velkoobchodníků (kteří zboží prodávají). *Viz také* Purchaser.

Kupující (nikoli za účelem opětovného prodeje) jakéhokoli spotřebního výrobku, každá osoba, na niž je takový produkt převeden v době trvání zákonné nebo písemné záruky (nebo servisní smlouvy), vztahující se na výrobek, a každá jiná osoba, která je oprávněná podle podmínek této záruky (nebo servisní smlouvy) nebo podle příslušného zákona státu USA žádat na poskytovateli záruky (nebo na tom, kdo uzavřel servisní smlouvu), aby splnil povinnosti ze záruky (nebo servisní smlouvy). 15 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA). § 2301.

Consumer advocate. Ten, kdo je angažován, aby sděloval postoje spotřebitele nebo jej zastupoval v soud-

ním, správním nebo legislativním řízení. Viz také Ombudsman.

Consumer credit. Spotřební úvěr. Krátkodobé půjčky jednotlivcům na nákup spotřebního zboží a služeb.

Consumer Credit Code. Zákoník spotřebního úvěru. Jednotný zákon, přijatý několika státy USA, se záměrem a účelem obdobným účelu federálního Zákonu o ochraně spotřebního úvěru (Consumer Credit Protection Act, viz tam).

Consumer Credit Protection Act. Zákon o ochraně spotřebního úvěru. Federální a státní zákony (obecně uváděné jako Truth-in-Lending Acts), vydané k ochraně spotřebitele ve spojení s využíváním úvěru, požadující plně zveřejnění okolností a podmínek peněžních nákladů v úvěrových transakcích nebo v nabídkách na poskytnutí úvěru, omezující obstarání mzdy a upravující používání kreditních karet. 15 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 1601 a násl. Dodatkem k federálnímu a státním Truth-in-Lending Acts vyžadují ještě některé státy USA zákonem, aby byly dohody o spotřebních půjčkách psány zřetelným a jednoduchým jazykem. Viz také Annual Percentage Rate; Equal Credit Opportunity Act; Fair Credit Billing Act; Fair Credit Reporting Acts; Fair Debt Collection Practices Act; Truth-in-Lending Act; Uniform Consumer Credit Code.

Consumer credit sale. Prodej spotřebiteli na úvěr. Každý prodej, při kterém je prodávajícím poskytnut nebo dohodnut úvěr. Pojem zahrnuje každou smlouvu ve formě úschovy nebo pronájmu, jestliže se uschovatel nebo nájemce zaváže platit jako náhradu za užívání částku v podstatě rovnocennou nebo převyšující úhrnou hodnotu věci a zahrnutých služeb a je dohodnuto, že uschovatel nebo nájemce se stane nebo se může rozhodnout stát se vlastníkem věci, pokud zcela splní své povinnosti podle smlouvy.

Consumer credit transaction. Obchod na spotřební úvěr. Úvěr, nabízený nebo poskytnutý fyzické osobě, při němž peníze, majetek nebo služba, které jsou předmětem obchodu, jsou v první řadě pro osobní, rodinné, domácí nebo zemědělské účely, a pro něž je nebo může být zřízen finanční závazek, nebo který podle úmluvy je nebo může být splatný ve více než čtyřech splátkách. Jedním typem „spotřebního úvěru“ je „consumer loan“ (spotřební půjčka).

Consumer debt. Spotřební dluh. Dluh, který vznikl jednotlivci především pro osobní, rodinné účely nebo pro potřeby domácnosti. Bankruptcy Code (Zákon o úpadku) § 101.

Consumer goods. Spotřební zboží. Zboží, které je užíváno nebo zakoupeno ke spotřebě především pro osobní či rodinné účely nebo pro potřeby domácnosti. U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) § 9—109(1). Toto zboží není určeno pro další prodej nebo další užití při výrobě jiných výrobků. Opak „capital goods“ (kapitálových statků). Viz také Consumer product.

Consumer lease. Spotřební pronájem. Pronájem spotřebního zboží; tento pojem také může znamenat pronájem bytu, na rozdíl od komerčního pronájmu. Článek 2A U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) upravuje formulaci, výklad, účinky a provedení smluv o spotřebním pronájmu, jakož i práva a prostředky nápravy v případě neplnění ze strany

pronajímatele nebo nájemce. Jak je definován v U.C.C. § 2A—103, je to „nájem, který pronajímatel, rádne se zabývající podnikáním v oblasti leasingu nebo prodeje, poskytuje nájemci vyjma organizace, který si věc pronajímá v první řadě pro osobní, rodinné a domácí účely“.

Objasnění podmínek určitých typů spotřebního pronájmu obsahuje Federální zákon o spotřebním pronájmu (Federal Consumer Lending Act), který je plně integrován do Federal Truth-in-Lending Act (Federální zákon o ochraně spotřebitele). 15 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 1667 a násl.

Consumer Price Index. Index spotřebních cen. Cenový index, vypočítávaný a vydávaný měsíčně Úřadem pracovní statistiky ministerstva práce USA. Index se snaží sledovat cenovou hladinu skupiny výrobků a služeb, nakupovaných průměrným spotřebitelem. V širším smyslu je pojmu užíváno k označení měřítka změn v nákladech na udržení daného životního standardu. Viz Cost of living clause. Srov. Producer Price Index.

Consumer product. Spotřební výrobek. Každá hmotná movitá věc, která je distribuována v obchodě a která je normálně užívána pro osobní, rodinné nebo domácí účely (včetně každé takové věci, která je určena k připojení k nemovitosti nebo instalaci na ní, bez ohledu na to, zda je takto připojena či instalována). 15 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 2301. Viz také Consumer goods.

Consumer Product Safety Commission. Komise pro bezpečnost spotřebního výrobku. Nezávislá federální regulační agentura USA, zřízená zákonem z 27. října 1972 (86 Stat. 1207), která vykonává a provádí Zákon o bezpečnosti spotřebního výrobku (Consumer Product Safety Act). Komise má v první řadě odpovědnost za stanovení závazných bezpečnostních norem pro výrobky tam, kde je to vhodné, aby se snížilo nepřiměřené riziko poškození spotřebitelů spotřebními výrobky. Navíc má oprávnění úředně zakázat nebezpečné spotřební výrobky. Zákon také opravňuje komisi, aby prováděla rozsáhlý průzkum norem spotřebních výrobků, zabývala se širokými spotřebitelskými a průmyslovými informačními a výchovnými programy a vytvořila komplexní Středisko informací o újmách (Injury Information Clearinghouse).

Consumer protection laws. Zákony o ochraně spotřebitele. Federální a státní zákony USA, upravující prodejní a úvěrové praktiky, týkající se spotřebního zboží. Tyto zákony zakazují a regulují klamavé a nesvědomitě reklamní a prodejní praktiky, jakost výrobků, financování a oznamování úvěrů, vymáhání dluhů, pronájmy a další aspekty spotřebních obchodů. Jako příklady těchto zákonů viz Consumer Credit Protection Act; Consumer Product Safety Commission; Deceptive Sales Practices; Equal Credit Opportunity Act; Fair Debt Collection Practices Act; Fair Credit Billing Act; Fair Credit Reporting Acts; Magnuson—Moss Warranty Act; Truth-in-Lending Act; Uniform Commercial Code; Uniform Consumer Credit Code.

Na federální úrovni je hlavním regulačním zákonem Zákon o federální komisi pro obchod (Federal Trade Commission Act, F.T.C.). Více než polovina států USA postupně vydala „mini-FTC“ zákony, které, stejně jako ten federální, zakazují „nekalé či klamavé jednání či praktiky“.

Consumer report. Spotřebitelská zpráva. Dokument, který je vydáván soukromým nebo vládním orgánem a který se týká jakosti některých výrobků, jejich nebezpečnosti a jejich vlastností. Dokument, který je vydáván ve vztahu k některým společnostem a jejich praktikám. Viz Fair Credit Reporting Acts.

Consumer reporting agency. Spotřebitelská zpravodajská agentura. Agentura, která pracuje za peněžní poplatky, příspěvky nebo na družstevním nevýdělečném základě a která se pravidelně, zcela nebo částečně, zabývá shromažďováním informací o spotřebitelích, aby tyto informace poskytovala třetím stranám, působícím v obchodě, a která využívá možnosti mezistátního obchodu, aby připravovala a distribuovala zprávy. Porter v. Talbot Perkins Children's Services, D.C.N.Y., 355 F. Supp. 174, 176. Činnosti těchto agentur jsou upraveny federálními i státními zákony. Viz Fair Credit Reporting Acts.

Consumer's cooperative. Spotřební družstvo. Skupina, která nakupuje spotřební zboží a opět je podává svým členům, a tím redukuje náklady, neboť eliminuje zisk zprostředkovatele.

Consummate, adj. Dokonalý; perfektní. Dokončený; na rozdíl od *initiate*, neboli toho, co je latentní. Manžel manželky, která získala dědičná práva k půdě, se stává narozením dítěte tenantem na základě *curtesy initiate* (viz *Curtesy*) a může činit řadu úkonů, zatěžujících půdu, ale jeho právo k půdě se stává perfektním (*consummate*) až smrtí manželky. 2. Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 126, 128.

Consummate, v. Dověřit; uskutečnit. Dokončit splněním toho, co bylo zamýšleno; dovést k nejvyššímu bodu nebo stupni; ukončit; vykonat; dosáhnout cíle. Viz také Consummation.

Consummate lien. Perfektní zadržovací právo. Pojem, kterého může být užíváno k označení zadržovacího práva z rozsudku, když byl návrh na nové soudní projednání odmítnut.

Consummation. Dověření; konzumace. Dokončení věci; naplnění manželství kohabitací (tj. pohlavním stykem) mezi manželi.

Consumption. Spotřeba; zničení. Akt nebo proces spotřeby; zrušení; rozklad; destrukce. Spotřebaování něčeho, např. jídla, přírodních zdrojů, tepla nebo času.

Contagious disease. Nakažlivá choroba. Choroba, která je přenosná přímým nebo nepřímým kontaktem.

Contamination. Znečištění. Stav nečistoty, který je následkem smíchání nebo kontaktu s cizí látkou. American Cas. Co. of Reading, Pa. v. Myrick, C. A. Tex., 304 F.2d 179, 183. Viz také Adulteration; Foreign substance.

Contango. Report. Dvojitý obchod, spočívající v prodeji dříve koupených zásob, které překupník nechce mít na skladě, za hotové a v novém nákupu stejných zásob několik týdnů před vyúčtováním, za stejnou cenu jako při prodeji, plus úrok plynoucí až do dne vyúčtování. Úrokové sazby se říká „reportní sazba“ a „reportní dny“ jsou dny v době vyúčtování, kdy se tyto mechanismy realizují.

Pověření překupníka, aby zanesl zákazníkům účet do příštího vyúčtování.

Contek. Franc. pr. Debata, diskuse, výtržnost, odpor.

Conteckours; křiklouni; rušitelé klidu.

Contemnor. Ten, kdo se dopustil urážky soudu.

Contemplate. Uvažovat; předpokládat. Posuzovat nebo zvažovat se stálou pozorností; pečlivě pozorovat; mít na zřeteli jako eventuelní nebo pravděpodobný záměr. Uvažovat, přemýšlet, plánovat, meditovat, rozjímat. Viz Consider; Premeditation.

Contemplation. Uvažování; očekávání; záměr. Působení myslí při pozorném zvažování. Nepřetržitá pozornost, zaměřená na určitý subjekt. Přemýšlení o činu nebo sérii činů s úmyslem je provést nebo podniknout. Přemýšlení o události nebo stavu věci v očekávání, že se přihodí. Viz Consideration; Premeditation.

Contemplation of bankruptcy. Očekávání (příprava) úpadku. Příprava na ukončení podniku z důvodu finanční neschopnosti v něm pokračovat. Vědomost o stavu úpadku nebo zjištění nesolventnosti a s tím související jednání, spojené se záměrem podniknout to, co zákon dříve prohlašoval za „act of bankruptcy“ (viz tam), případně učinit opatření proti důsledkům insolventnosti; nebo zmařit povšechné rozdělení aktiv, k němuž by mohlo dojít v konkursním řízení. Viz Act of bankruptcy; Bankruptcy proceedings.

Contemplation of death. Očekávání smrti. Předtucha nebo očekávání blížící se smrti; nejde o takové povšechné očekávání, kterým se obírá každý smrtelník, nýbrž o předtuchu, která vzniká na základě nějaké existující choroby nebo tělesného stavu nebo z nějakého hrozícího nebezpečí. Pokud je ho užito v souvislosti s převodem majetku, pojem „v očekávání smrti“ znamená, že pohnutkou převodu je myšlenka na smrt a tato pohnutka, která vyvolala převod, je takové povahy, že vedla k testamentárnímu pořízení a je prakticky ekvivalentní „*causae mortis*“. In re Cornell's Estate, 66 A.D. 162, 73 N.Y.S. 32; Nicholas v. Martin, 128 N. J. Eq. 344, 15 A.2d 235, 243; Pate v. C.I.R., C.C.A.8, 149 F.2d 669, 670. Byl nicméně zastáván i názor, že při určení, zda převod majetku ze strany zesnulého během tří let před jeho smrtí byl učiněn v očekávání smrti, není pojem „očekávání smrti“ ve svém významu omezen na předtuchu, že smrt hrozí bezprostředně; otázka je, zda pohnutka „životu“ jako protiklad pohnutky „smrti“ byla dominantním, řídicím nebo hnacím důvodem převodu. Bel. v. U. S., D. C. La., 310 F. Supp. 1189, 1194. Viz také In contemplation of death.

Contemplation of insolvency. Očekávání (příprava) platební neschopnosti. Vědomost o existujícím nebo očekávaném stavu platební neschopnosti a tomu odpovídající jednání, se záměrem učinit opatření proti jejím důsledkům nebo zmařit postup podle předpisů o platební neschopnosti. Viz Act of bankruptcy; Contemplation of bankruptcy.

Contemporanea expositio. Lat. Současná interpretace nebo výklad. Výklad provedený s ohledem na dobu, kdy předmět zkoumání, který má být interpretován, např. zákon nebo obyčej, vznikl, a podle okolností, za kterých vznikl.

Contemporanea expositio est optima et fortissima in lege. Současný výklad je v právu nejlepší a nejsilnější. Zákon je nejlépe vysvětlen, jestliže je respektován výklad, poskytnutý soudci, kteří žili v době, kdy byl vydán, nebo brzy poté.

Contemporaneous construction. Současný výklad. Doktrína, která zastává názor, že když správní orgán poskytoval po dlouhé časové období výklad nejedno-

značného zákona, pak má být tomuto výkladu při zjišťování smyslu zákona přikládána velká váha. Bunch v. Town of St. Francisville, La. App. 1 Cir., 446 So.2d 1357, 1361.

Contemporaneous objection rule. Pravidlo současné námitky. Pravidlo, které vyžaduje, aby byla učiněna výslovná a včasná námitka proti přijetí důkazu, aby mohla být na základě odvolání uvážena otázka jeho přípustnosti. Jensen v. Jensen, 205 Kan. 465, 470 P.2d 829, 831.

Contemporary community standards. Měřítka současného společenství. Pro určení, zda má údajně obscénní materiál nějakou literární, politickou nebo vědeckou hodnotu, je podstatnou otázkou nikoli to, zda by obyčejný člen daného společenství nalezl v tomto materiálu seriózní literární, uměleckou, politickou nebo vědeckou hodnotu, nýbrž to, zda by rozumně uvažující osoba nalezla tuto hodnotu v materiálu, chápaném jako celek. Pope v. Illinois, 481 U.S. 497, 107 S. Ct. 1918, 95 L. Ed.2d 439, 445.

Contempt. Opovržení; pohrdání. Záměrná nevášimavost nebo neposlušnost vůči veřejné autoritě. Viz také Civil contempt; Contempt of court; Direct contempt.

Contemptibiler. Lat. Pohrdavě. Ve starém anglickém právu pohrdání; urážka.

Contempt of Congress. Urážka Kongresu. Pohrdání Kongresem. Úmyslné překážení Kongresu v plnění povinností a výkonu pravomocí. Pro takové jednání mohou jedince obeslat obě sněmovny.

Contempt of court. Urážka soudu. Pohrdání soudem. Každý úkon, který je určen k tomu, aby komplikoval soudu výkon spravedlnosti či jej při tomto výkonu zdržoval nebo mu v něm zabraňoval, nebo který má snižovat autoritu soudu nebo jeho důstojnost. Dopustí se jej osoba, která jedná v úmyslném rozporu s autoritou nebo důstojností soudu nebo která směřuje k ohrožení nebo zmaření výkonu justice, nebo ten, kdo podléhá pravomoci soudu jako účastník řízení a úmyslně porušuje jeho zákonné příkazy a neplní sliby, které dal.

Klasifikace. Urážky jsou zpravidla dvojího druhu, přímé a nepřímé.

Přímé urážky jsou ty, které jsou spáchány s bezprostředním zřetelem k soudu a v přítomnosti soudu (např. urážlivou mluvou nebo násilnostmi) nebo v takové blízkosti soudu, aby zabránily řádnému průběhu řízení nebo aby vedly k přerušení řízení. Jsou sumárně stíhatelné. People v. Edwards, 69 Ill. App. 3d 626, 26 Ill. Dec. 139, 387 N.E.2d 969. Jsou také nazývány „trestní urážky“, ale tento pojem je užíván spíše v kontrastu k „civilním urážkám“ (viz níže).

Odvozené (neboli nepřímé) urážky vznikají z důvodů, které nenastaly v přítomnosti soudu nebo v jeho blízkosti, ale směřují k tomu, aby se zabránilo výkonu spravedlnosti nebo aby byl zmařen. Tohoto pojmu je užíváno hlavně v případech, kdy strana neuposlechla nebo odmítla uposlechnout zákonného nařízení, příkazu nebo rozhodnutí, kterým se jí ukládá povinnost jednat nebo se něčeho zdržet. McGill v. McGill, 3 Ohio App.3d 455, 445 N.E.2d 1163. Nepřímé urážky byly dříve nazývány „vedlejší“ (*consequential*) a tohoto výrazu se stále příležitostně užívá.

Urážky se dělí také na civilní a trestní. Ty první jsou takové quasi urážky, které spočívají v tom, že strana nevykoná něco, co jí bylo soudem nařízeno vykonat ve

prospěch druhé strany v řízení před soudem, zatímco trestní urážky jsou činy, spáchané jako projev neúcty k soudu nebo k řízení nebo bránící výkonu spravedlnosti nebo směřující k tomu, aby přivodily soudu nevášnost. Civilní urážka není proviněním proti důstojnosti soudu, nýbrž proti straně, v jejíž prospěch byl vydán soudní příkaz a k jejímuž odškodnění je pak uložena pokuta. Trestní urážky jsou však proviněním vůči soudu, např. úmyslné neuposlechnutí zákonného writu, nařízení, normy nebo soudního příkazu, a pachatelé je za účelem potrestání uložena pokuta nebo trest odnětí svobody. Fed. R. Crim. Proc. (Federal Rules of Criminal Procedure — Federální pravidla pro trestní řízení) 42; 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 402.

Soud USA má pravomoc potrestat na základě vlastního uvážení pokutou nebo uvězněním takovou urážku své autority a žádou jinou, než: (1) neslušné chování kterékoli osoby v přítomnosti soudu nebo v takové jeho blízkosti, že brání výkonu spravedlnosti; (2) neslušné chování kteréhokoli z úředníků soudu při úředních výkonech; (3) neuposlechnutí nebo kladení odporu vůči soudnímu writu, nařízení, příkazu, normě nebo rozkazu. 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 401.

Urážka spočívající v nedostavení se před soud je upravena ve Fed. R. Civil. P. (Federal Rules of Civil Procedure — Federální pravidla pro civilní řízení) 37(b), který stanoví uložení sankcí. Viz také Sanction.

Contempt power. Pravomoc trestat urážku. Každý soud má inherentní pravomoc potrestat osobu za pohrdání jeho rozsudkem nebo rozhodnutím a za urážlivé chování u soudu nebo v jeho blízkosti. Viz také Contempt of Congress; Contempt of court; Sanction.

Contempt proceeding. Řízení o urážce soudu. Soudní jednání nebo soudní přelíčení vedené za účelem určení, zda se osoba dopustila urážky soudu, a k přijetí příslušného opatření. Tato řízení jsou sui generis a nejsou nezbytně spojena nebo ztotožněna s řízením, z něhož urážka vzešla.

Contentment. Viz Wainagium; Contentment.

Contentious. Sporný. Popíraný; odporující; sporný mezi stranami. Sporným se nazývá soudní řízení, které není *ex parte* pouze co do povahy, ale obsahuje útok a obranu mezi oponujícími si stranami. Mající rys hašteřivosti nebo útočnosti.

Contentious jurisdiction. Jurisdikce ve věcech sporných. Ta část jurisdikce soudu, která se týká sporných věcí, na rozdíl od věcí dobrovolných, nesporných. V anglickém církevním právu to odvětí jurisdikce církevních soudů, které je vykonáváno ve sporných řízeních.

Contentious possession. „Odporující“ držba. Pro potřeby stanovení pravidla, že držba pozemku, aby mohla dát vzniknout právnímu titulu na základě vydržení, musí být „odporující“, znamená tento pojem, že držba musí být založena na odporu vůči nároku soupeře (nikoli na jeho uznání nebo podrobení se) a že odpor musí spočívat na dobrých důvodech, neboli takových, které by mohly být podrobeny soudní píi.

Contentment, contentment. Vazalova vážnost či postavení, které má z titulu svého *freeholdu* (viz tam). Povzbuzení; útěcha; pohoda; potěšení; štěstí; radost; uspokojení.

Contents and not contents. Kladné a záporné hlasy. V anglickém parlamentním právu kladné hlasy („con-

tents“) jsou ti, kdo ve sněmovně lordů vyjadřují souhlas s návrhem zákona; záporné hlasy („non-contents, not-contents“) znamenají nesouhlas.

Contents unknown. Obsah neznámý. Slova, která bývají někdy připojena na náložním listu zboží v bednách nebo jiných obalech. Jejich smyslem je, že přepravce chce pouze potvrdit, že lodní zásilka, jak dokazuje její vnější vzhled, je v dobrém stavu.

Content validation. Obsahová účinnost. Obsahová účinnost testu vyžaduje, aby byla provedena analýza příslušného pracovního místa a tím bylo stanoveno, jaké vlastnosti jsou pro adekvátní výkon práce neodmyslitelné, a po analýze pracovního místa pak následuje sestavení testu, který přesně odráží přítomnost nebo nedostatek těchto nezbytných vlastností. Com. of Pa. v. Glickman, D. C. Pa., 370 F. Supp. 724, 737.

Conterminous. Hraničící. Sousedící; sousední; mající společnou hranici.

Contest, v. Popírat. Uplatňovat obhajobu proti nároku protistrany v soudním řízení. Opravovat, odporovat nebo vyvracet argumenty, uváděné žalobcem nebo prokurátorem. Usilovat o vítězství nebo podporu. Vyvracet, vést spor, brát v pochybnost, mít námitky. Vést obhajobu v soudní při nebo jiném řízení. V souvislosti s nespornou doložkou v poslední vůli znamená každé soudní řízení, směřující ke zmaření zůstavitelových přání. *In re Holtermann's Estate*, 206 C.A.2d 460, 23 Cal. Rptr. 685, 690. Viz Answer; Defense.

Contestable clause. Sporná doložka. Ustanovení v pojistce, stanovící podmínky, za nichž může pojistitel pozastavit nebo zrušit pojistku, nebo časové období, ve kterém tak může učinit.

Contestatio litis. Zahájení sporu. V římském právu zahájení pře; vyslovení sporné otázky; puštění se do sporu. Formální akt obou stran, kterým bylo skončeno řízení *in iure*, když započalo soudní vyšetřování, a který dosvědčilo sousedě, které strany přivedly s sebou.

Ve starém anglickém právu přistoupení ke sporné otázce; sporná otázka, předložená soudu.

Contestatio litis eget terminos contradictorios. Zahájení sporu si žádá protichůdné výrazy. Pro nastolení sporné otázky musí být na jedné straně tvrzení a na druhé straně jeho popírání.

Contestation of suit. Zahájení sporu. V církevní při to stadium, k němuž dospěl spor, když žalovaný odpověděl na žalobu tak, že dal za pravdu tvrzení v ní uvedenému. Viz také Answer; Contest; Defense.

Contested case. Sporný případ. Soudní nebo správní řízení, které je oponováno druhou stranou nebo zainteresovanou osobou. Podle zákona o správním řízení to znamená řízení, které zahrnuje (ale neomezuje se jen na ně) vyměňování poplatků, stanovení cen a poskytování koncesí, v jejichž případě ústava nebo zákon vyžaduje, aby agentura stanovila práva, povinnosti nebo privilegia stran až po důkazním výsledku. Oliver v. Teleprompter Corp., Iowa, 299 N.W.2d 683, 686.

Contested election. Neregulární volby. Volby jsou neregulární, jestliže je proti nim formálně vznesena námitka, která by je činila neplatnými, kdyby se potvrdila její oprávněnost. To platí jak pro námitky, založené na některých ustanoveních ústavy, tak i pro námitky, vycházející ze zákonů.

Contest of will. Viz Will contest.

Context. Souvislost; kontext. Kontext určité věty nebo odstavce v zákoně, smlouvě, závěti atd. obsahuje ty části textu, které je bezprostředně následují a jím předcházejí. Kontext může být někdy předmětem zkoumání, aby napomohl výkladu nejasné pasáže. Viz Construction.

Contiguity. Blížkost; dotyk. Existuje tam, kde se části pozemku dotýkají nebo sousedí v přiměřeně skutečném, přirozeném smyslu, ovšem dělicí čára mezi „přiměřeností“ a „nepřiměřeností“ musí být určena podle skutkového stavu každého případu. Belmont Fire Protection Dist. v. Village of Downers Grove, 92 Ill. App. 3d 682, 48 Ill. Dec. 261, 264, 416 N.E.2d 292, 295.

Contiguous. Přilehlý. V těsné blízkosti; sousedící; sousední; blízký v pořadí; ve skutečně těsném kontaktu; dotýkající se v bodě nebo podél meze; hraničící nebo ležící napříč. Tento pojem není synonymem pojmu „sousední“ (*vicinal*). Ehle v. Tenney Trading Co., 56 Ariz. 241, 107 P.2d 210, 212.

Continencia. Ve španělském právu soudržnost nebo jednotnost řízení ve věci.

Continens. Pokračující. V římském právu pokračující; navzájem související. Sousedním stavbám se říkalo *continentia*.

Continental. Kontinentální. Týkající se nebo vztahující se ke kontinentu; typický pro kontinent; tak široký co do rozsahu nebo záměru jako kontinent.

Continental Congress. Kontinentální Kongres. První národní zákonodárné shromáždění v USA, které se sešlo v roce 1774 na základě doporučení kolonie Massachusetts, přijatého i ostatními koloniemi. V tomto Kongresu byly zastoupeny všechny kolonie kromě Georgie. Delegáti byli v některých případech vybráni zákonodárnymi shromážděnými státy; v jiných případech přímo lidem. Pravomoci Kongresu nebyly sice vymezeny, ale projednával návrhy zákonných opatření a schvaloval rezoluce, týkající se obecného blahobytu a zvažoval počátek a pokračování války za nezávislost.

Continental currency. Kontinentální oběživo. Papírové peníze, vydané z rozhodnutí Kontinentálního kongresu.

Continencia. Pokračování. Ve staré anglické praxi pokračování nebo souvislost.

Contingency. Nahodilost. Něco, co se může a nemusí přihodit. Vlastnost toho, co je náhodné či nahodilé; možnost, že se něco přihodí; událost, která může nastat; možnost; náhoda. Náhodná událost, která přichází bez úmyslu, předvídaní nebo očekávání. Viz také Contingent.

Contingency contract. Nahodilá smlouva; smlouva pro všechny případy. Smlouva, ve které plnění alespoň jedné části závisí na tom, zda nastane nahodilá událost. Někdy je pojmu užíváno ve vztahu k dohodě o odměně s advokátem, který souhlasí, že přijme svou odměnu v závislosti na úspěšném výsledku. Viz Fee.

Contingency reserve (or fund). Rezerva (rezervní fond) pro případ mimořádných ztrát. V účetnictví rezerva, vytvořená k pokrytí možných nebo potenciálních ztrát; např. možného rozsudku proti společnosti.

Fond, vytvořený pro případ náhodných nebo nepředvídaných výdajů.

Contingency with double aspect. Nahodilost s dvojitým aspektem. O remainder (viz tam) se říká, že je „in

contingency with double aspect", jestliže je tu další remainder, omezený na totéž právo k nemovitosti, ale nikoli jako derogace prvního, nýbrž jako náhrada pro případ, že by první nenastal.

Contingent. Nahodilý; nejistý; případný. Možný, ale nikoli zajištěný; pochybný nebo nejistý; podmíněný nějakou budoucí událostí, která je sama nejistá; nebo sporný. Synonymum pojmu provizorní. Tento pojem, je-li použit v souvislosti s právem uživacím, remainder (*viz tam*), odkazem nebo jiným zákonným právem, naznačuje, že žádné současné právo neexistuje a to, zda toto právo někdy existovat bude, záleží na budoucí nejisté události.

Pokud jde o *contingent* Damages; Fee; Legacy; Limitation; Remainder; Trust; Use and Will, *viz* tyto pojmy.

Contingent beneficiary. Případný beneficiář. Osoba, která může nebo bude mít prospěch, jestliže primární beneficiář zemře nebo jinak ztratí právo beneficiáře; např. osoba, která obdrží životní pojistku, jestliže primární beneficiář zemře dříve, než pojištěný.

Contingent claim. Případný nárok. Takový, který nevznikl a který je závislý na nějaké budoucí události, která nemusí nikdy nastat.

Contingent debt. Případný dluh. Takový dluh, který není v přítomné době pevně určen, ale může se jím stát v budoucnosti s výskytem nějaké nejisté události. Dluh v konkursu, který může být dokázán a uznán a který vyplývá ze smlouvy. Nepatří sem nárok z mimosmluvního porušení práva, pro které nebyla podána žádná žaloba před soudním vyhlášením konkursu. *Resolute Ins. Co. v. Underwood*, La. App., 230 So.2d 433, 435. Pojem se může vztahovat na dluh, který vznikl státu, jestliže stát přislíbil úvěr a zaručil platbu, když se příjmy ze založeného projektu ukázaly neadekvátními. *Rochlin v. State*, 112 Ariz. 171, 540 P.2d 643. *Viz také* Contingent claim; Contingent liability.

Contingent estate, interest or right. Případné právo k nemovitosti, zájem nebo právo. Zájem nebo právo, které jsou závislé co do účinků na události, která může nebo nemusí nastat. Případné právo k nemovitosti závisí na existenci osob, které jsou oprávněny vstoupit do držby, ale mohou být zjištěny až po ukončení předchozího nebo zvláštního práva k nemovitosti, neboť právo vstoupit do držby závisí na skutečnosti, že oprávněný bude až do této doby naživu nebo na tom, že nastane nějaká jiná nejistá událost. *Houston v. Harberger*, Tex. Civ. App. 377 S.W.2d 673, 678.

Contingent Fee. *Viz* Fee.

Contingent fund. Rezervní fond. Fond, vytvořený municipalitou k zaplacení výdajových položek, které nezbytně vzniknou během roku, ale nemohou být příslušně podřazeny pod žádný ze specifických účelů, pro které jsou vybírány ostatní poplatky. *First Nat. Bank of Norman v. City of Norman*, 182 Okl. 7, 75 P.2d 1109, 1110. *Viz také* Contingency reserve.

Contingent interest in personal property. Nejistý podíl na majetkových právech. Budoucí podíl, neprevoditelný na nástupce oprávněné strany, zemře-li tato dříve, než se ujme držby. Tak jestliže zůstavitel zanechá doživotní důchod z kapitálu své ženě a určí, že kapitál má být rozdělen mezi ty jeho děti, které budou naživu v okamžiku její smrti, pak podíl každého dítěte během vdoviny života je *contingent* (nejistý) a v případě smrti dítěte není převoditelný na jeho nástupce.

Contingent liability. Případný závazek. Takový, který není pevně stanoven a absolutní, ale který se takovým stane v případě, že nastane nějaká budoucí a nejistá událost. *Warren Co. v. C.I.R., C.C.A. Ga.*, 135 F.2d 679, 684, 685. Potenciální závazek; *např.* probíhající soudní spor, popíraný nárok, rozsudek napadený odvoláním, možný daňový nedoplatek. *Viz také* Contingent claim, Contingent debt.

Contingent remainder. *Viz* Remainder.

Continual claim. Trvalý nárok. Ve starém anglickém právu formální nárok, uplatněný stranou, která je oprávněna ujmout se držby pozemku, ale je jí v tom bráněno hrozbou nebo tělesným ohrožováním, za účelem uchování nebo udržení tohoto práva v platnosti. Nazýval se trvalý, neboť se vyžadovalo, aby byl opakován vždy do roka a do dne. Musel být vznesen tak blízko pozemku, jak se strana mohla bezpečně přiblížit, a byl-li vznesen řádnou formou, měl stejný účinek jako zákonné ujetí se držby a ve všech ohledech se mu rovnal. *Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie)* 175.

Continuance. Odročení; pokračování. Odložení nebo odročení zasedání, výslechu, přelíčení nebo jiného řízení na následující den nebo termín, obvykle na žádost nebo z podnětu jedné ze stran. Také zápis odročení do soudního protokolu za účelem formální evidence odročení nebo spojení částí protokolu, aby se vytvořil souvislý celek. *Srov. Recess.*

Continuance nisi. Odročení pod nějakou podmínkou nebo na určité časové období.

Continuando. Trvale. Ve starém procesu forma obvinění, ve kterém se uvádí, že přestupek, trestný čin nebo jiný bezprávný akt, který je důvodem k žalobě, byl spáchán v určitý den a „trvá“ až do přítomnosti nebo je prokázáno, že byl páchan v různých dnech a dobách po určité dané období nebo v určitý den a v dalších dnech a dobách mezi tímto dnem a dalším.

Continuing. Trvalý; pokračující. Trvající; neukončený jediným úkonem nebo skutečností; přetrvávající po určitou dobu nebo určený k tomu, aby se vztahoval na následné podobné závazky nebo události.

Pokud jde o *continuing* Breach; Consideration; Conspiracy; Covenant; Damages; Guaranty a Nuisance, *viz* tyto pojmy. *Viz také* Perpetuity.

Continuing contract. Trvalá smlouva. Smlouva, vyžadující periodická plnění po stanovenou dobu.

Continuing jurisdiction. Trvalá jurisdikce. Doktrína uplatňovaná obecně v oblasti péče o děti nebo výživného, podle které soud, který měl jednu jurisdikci, má ji i nadále pro účely změny a úpravy svých příkazů v těchto věcech. *Curtis v. Gibbs*, Tex., 511 S.W.2d 263.

Continuing offense. Pokračující trestný čin. Druh trestného činu, který je páchan v určitém časovém rozpětí, *např.* spiknutí. Pokud jde o období rozhodné podle zákona o promlčecích lhůtách, je pro jeho počátek určující poslední akt tohoto činu. „Pokračující trestný čin“, takový, u kterého pouze poslední akt během období stanoveného zákonem o promlčecích lhůtách musí být uveden v žalobě, může spočívat v jednotlivých aktech nebo v průběhu chování, ale je důsledkem takové jednoty úmyslu, účelu nebo činnosti, že může být považována za jediný impuls. *U.S. v. Benton & Co., Inc.*, D. C. Fla., 345 F. Supp. 1101, 1103. *Viz také* Crime; Offense.

Continuity of life or existence. Kontinuita života nebo existence. Smrt nebo jiný odchod majitele právnické osoby neznamená konec její existence. To je charakteristická vlastnost korporace, poněvadž smrt nebo odchod akcionáře nemá na existenci korporace vliv.

Continuous. Trvalý. Nerušený; nepřerušovaný nebo nikoli příležitostný; tak vytvářel opakovaný v krátkých intervalech, že vytváří skutečně nepřerušovanou řadu; spojený; prodloužený nebo rozšířený bez zastavení nebo přerušování posloupnosti. *Sullivan v. John Hancock Mut. Life Ins. Co. of Boston*, Mo. App., 110 S.W.2d 870, 877. Pokud jde o *continuous* Crime a Easement, *viz* tyto pojmy.

Continuous adverse use. Trvalé adverzní užívání (*viz* Adverse use). Tento pojem je vzájemně zaměnitelný s pojmem „uninterrupted adverse use“ (nepřerušené adverzní užívání).

Continuous injury. Trvalá újma. Taková újma, která se vrací v opakovaných intervalech, takže se vyskytuje opakovaně; nemusí jít nezbytně o újmu, která nikdy neustane.

Continuous treatment doctrine. Doktrína o nepřetržitém léčení. Podle této doktríny se staví lhůta, ve které lze podat žalobu pro zanedbání povinné lékařské péče, jestliže léčení, zahrnující chybné úkony nebo opomenutí, probíhá nepřetržitě a týká se stejné okolnosti nebo stížnosti. *Lomber v. Farrow*, 91 A.D.2d 725, 457 N.Y.S.2d 638, 640.

Continuously. Nepřetržitě. Nepřerušeně; v nepřerušené posloupnosti; bez přestávky nebo bez ustání; bez uplynutí času; na pokračování.

Contour map. Mapa profilu. Mapa, která ukazuje utváření a vyvýšeniny povrchu pomocí vrstevnic.

Contra. Kontra. Proti; tváří v tvář; v protikladu; na druhé straně; v rozporu; naopak.

Contra account. *Viz* Account (Contra).

Contraband. Kontraband. Všeobecně znamená zboží, které je nezákonně vyráběno nebo drženo. Věci a předměty, postavené mimo zákon a podléhající propadnutí a zničení na základě zabavení. *Com. v. One 1958 Plymouth Sedan*, 414 Pa. 540, 201 A.2d 427, 429. Zboží, vyvážené nebo dovážené do země v rozporu s jejími zákony. Pašované zboží. Zboží, jehož dovoz a vývoz je zákonem zakázán. *Viz např.* 49 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 781.

Obchodování s pašovanými cigaretami je federální trestný čin. 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 2341 a násl.

„Kontraband *per se*“ je zboží, jehož pouhá držba je nezákonná, zatímco „druhotný kontraband“ je zboží samo o sobě neškodné, ale použité ke spáchání nezákonného činu. *Com. v. Fassnacht*, 246 Pa. Super. 42, 369 A.2d 800, 802.

Viz také Bootlegging; Counterfeit; Derivative contraband; Gray market goods; Smuggling.

Contraband of war. Válečný kontraband. Určité druhy zboží, *např.* zbraně a střelivo, které podle pravidel mezinárodního práva nemohou být zákonně poskytovány nebo dopravovány neutrálním státem žádné z válčících stran. Je-li toto zboží nalezeno při převozu na neutrálních lodích, může být zabaveno pro porušení neutrality.

Contra bonos mores. Proti dobrým mravům. V rozporu s dobrými mravy. Smlouvy v rozporu s dobrými mravy jsou neplatné.

Contra-causator. Zločinec. Osoba, stíhaná pro spáchání trestného činu.

Contraceptive. Antikoncepce. Prostředek nebo látka, které zabraňují oplodnění ženského vajíčka.

Contraceptivism. Šíření antikoncepce. Delikt, spočívající v distribuci nebo předepisování antikoncepce; dnes nemá žádnou nebo má jen malou životaschopnost ve vztahu ke vdaným (ženatým), ale i svobodným osobám. *Baird v. Eisenstadt*, 405 U.S. 438, 92 S. Ct. 1029, 31 L. Ed.2d 349.

Contract. Smlouva; kontrakt. Dohoda mezi dvěma nebo více osobami, která zakládá povinnost něco konat nebo nekonat. Takto je definována v Restatement, Second, Contracts (Restatement, Část druhá, Smlouvy) § 3: „Smlouva je slib nebo soubor slibů, proti jejichž nesplnění zákon poskytuje prostředky ochrany, nebo jejichž plnění zákon nějakým způsobem uznává jako povinnost.“ Právní vztah, spočívající v právech a povinnostech smluvních stran; slib nebo soubor slibů, vytvářejících dohodu mezi stranami, která zakládá každé z nich povinnost vůči té druhé a také právo požadovat nápravu v případě nesplnění těchto povinností. Jejich podstatné náležitosti jsou smluvní strany, předmět, zákonné protiplnění (*viz* Consideration), vzájemná dohoda a vzájemnost závazku. *Lamoureux v. Burrillville Racing Ass'n*, 91 R.I. 94, 161 A.2d 213, 215.

Podle U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) se pojem vztahuje na celkový závazek, který vyplývá z ujednání stran, jak je upraven v zákoníku. Oddíl 1—201(11). Pokud jde o prodej, „smlouva“ a „dohoda“ jsou omezeny na současný nebo budoucí prodej zboží a „kupní smlouva“ zahrnuje jak současný prodej zboží, tak smlouvu o prodeji zboží v budoucnu. U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) 2—106(1).

Listina, která obsahuje ujednání stran s podmínkami a která slouží jako důkaz o závazku.

Smlouvy mohou být tříděny několika různými způsoby, podle prvku, který je považován za rozhodující. Obvyklé třídění je následující:

Blanket contract. Všeobecná smlouva. Smlouva, pokrývající celou řadu nebo skupinu výrobků, zboží nebo služeb pro stanovené časové období.

Certain and hazardous. Jistá a odvážná. Jisté smlouvy jsou takové, v nichž se předpokládá, že věc, která má být učiněna, závisí na vůli strany nebo se při obvyklém běhu věci musí stát dohodnutým způsobem. Odvážné smlouvy jsou takové, v nichž plnění toho, co je jejich předmětem, závisí na nejisté události.

Commutative and independent. Komutativní a nezávislé. V komutativní smlouvě je to, co je konáno, poskytnuto nebo přislíbeno jednou stranou, považováno za ekvivalentní nebo přiměřené tomu, co je konáno, poskytnuto nebo přislíbeno druhou stranou. Nezávislé smlouvy jsou takové, ve kterých vzájemná konání nebo přísliby nejsou ve vzájemném vztahu ani jako ekvivalent, ani jako protiplnění.

Conditional contract. Podmíněná smlouva. Smlouva, jejíž skutečná existence a plnění závisí na tom, zda nastane nějaká nepředvídatelná skutečnost nebo podmínka v ní výslovně uvedená. Není to prostě smlouva, jejíž plnění ještě nastalo, poněvadž ta může být absolutní dohodou něco udělat nebo neudělat, ale je to smlouva, jejíž skutečná existence a plnění závisí na nepředvídatelné skutečnosti.

Consensual and real. Konsensuální a reálná. Konsensuální smlouvy jsou takové, které jsou založeny a uzavřeny pouhou dohodou smluvních stran, bez nějakých vnějších formalit nebo symbolického aktu, který by závazek fixoval. Reálné smlouvy jsou takové, u nichž je třeba, aby byly něčím více než pouhým souhlasem, jako např. peněžité půjčka, úschova nebo zástava, které ze své povahy vyžadují předání věci (*res*). V common law smlouva, která se týká nemovitosti (např. pronájem pozemku), se nazývá „reálná smlouva“.

Constructive contract. Viz Constructive contract; také Express and implied; Quasi contract, níže.

Cost-plus contract. Viz Costs.

Divisible and indivisible. Smlouva, která připouští částečné plnění, a smlouva, která částečné plnění nepřipouští. Účinek porušení smlouvy závisí na tom, zda lze či nelze na ni pohlížet jako na smlouvu, která připouští částečné plnění, tj. zda tvoří celek a zda plnění každé její části je podmínkou odkládací pro závazek druhé strany, nebo zda je složena z několika nezávislých částí a plnění každé z nich bude zavazovat stranu *pro tanto*. Jediným kritériem je, zda základem smlouvy je celá kvantita dotčených věcí nebo souhrn aktů, které mají být učiněny. Závisí to tedy konečným účelem na záměru stran. *Integrity Flooring v. Zandon Corporation*, 130 N.J.L. 244, 32 A.2d 507, 509.

Je-li protiplnění (viz Consideration) celistvé a nedělitelné a je v rozporu se zákonem, je smlouva neplatná *in toto*. Je-li protiplnění dělitelné a jeho část je nezákonná, je smlouva neplatná jen *pro tanto*. *Gelpcke v. Dubuque*, 68 U.S. (1 Wall.) 220, 17 L. Ed. 530.

Entire and severable. Celistvá (nedělená) a dělitelná. Smlouva je celistvá v případě, kdy protiplnění (Consideration, viz tam) na obou stranách je nedělitelné. Nedělitelné plnění smlouvy jedním i druhým je odkládací podmínkou pro plnění každé části smlouvy. Jakmile tedy je zde smluvní závazek zaplatit celkovou sumu za určité a určené protiplnění, smlouva je nedělitelná. Dělitelná smlouva je taková, jejíž protiplnění je podle okolností schopno rozdělení na jedné i druhé straně, aby odpovídalo zjištěnému protiplnění na straně druhé, např. smlouva o vyplácení odměny určité osobě za její služby po dobu, kdy bude konat určitou práci; nebo o placení určité ceny za každý bušl takového množství obilí, jaké odpovídá vzorku.

Jestliže se smlouva skládá z mnoha částí, které mohou být považovány za části jednoho celku, smlouva je celistvá (nedělená). Jestliže její části mohou být považovány za řadu rozdílných smluv, uzavřených současně a vyjádřených v tomtéž dokumentu, smlouva je dělitelná. Je-li však protiplnění smlouvy jednoduché a nedělitelné, musí být smlouva považována za celistvou, i když předmět smlouvy může sestávat z několika různých a nezávislých prvků.

Entire contract clause. Doložka o úplnosti (celistvosti) smlouvy. Ustanovení v pojistné smlouvě, které stanoví, že celá dohoda mezi pojištěným a pojistitelem je obsažena ve smlouvě, včetně žádosti (je-li připojena), místopísemných prohlášení, dohody o pojištění, výjimek, podmínek a dodatku.

Exclusive contract. Viz Requirements contract; Tying contract, níže.

Executed and executory. Splněná a nesplněná (neboť čas plnění dosud nenastal). Smlouvy se také dělí na

splněné a nesplněné; splněné, jestliže žádnou ze stran už nemá být nic poskytnuto a je-li obchod dokončen v okamžiku, kdy je zboží prodáno a doručeno a platba za ně je provedena na místě; nesplněné (neboť čas plnění dosud nenastal), když má být proveden nějaký budoucí úkon, např. když je uzavřena smlouva na postavení domu do šesti měsíců nebo provedení nějakého úkonu k určitému datu nebo půjčení peněz na úrok, splatný v budoucnu.

Express and implied. Výslovná a konkludentně uzavřená. Výslovná smlouva je skutečně ujednání mezi stranami, jehož podmínky jsou otevřeně vyjádřeny nebo deklarovány v době, kdy je smlouva koncipována, a jsou stanoveny zřetelným a jednoznačným jazykem, ať už ústně nebo písemně.

Konkludentně uzavřená smlouva není stanovena nebo doložena výslovnou dohodou stran, ale je dovozena ze zákona, jako věc rozumu a spravedlnosti, na základě úkonů stran nebo jejich chování a z okolností provázejících obchod, přičemž se vychází z rozumného či dokonce nezbytného předpokladu, že mezi nimi existuje dohoda na základě tichého srozumění.

Konkludentně uzavřená smlouva je dovozena z chování stran a vzniká, jestliže žalobce, aniž byl o to požádán, poskytl služby za okolností nasvědčujících tomu, že očekává, že mu za ně bude zapláceno, a žalovaný, znaje tyto okolnosti, využil prospěchu z těchto služeb. *Chem-Tronix Laboratories, Inc. v. Solocast Co., A.D.*, 5 Conn. Cir. 533, 258 A.2d 110, 113. Je to ujednání, které může být logicky dovozeno z úmyslu stran, jak vyplývá z okolností a běžného průběhu jednání a obvyklého lidského úsudku. *Martin v. Little, Brown & Co.*, 304 Pa. Super. 424, 450 A.2d 984, 987.

Viz také Constructive contract; a Quasi contract, níže.

Gratuitous and onerous. Bezúplatná a úplatná (onerózní). Bezúplatné smlouvy jsou takové, jejichž předmět je přínosem pro osobu, s níž je uzavřena, aniž by za ni byla jako protiplnění přijata nebo přislíbena nějaká výhoda nebo zisk. Je rovněž bezúplatná, jestliže vychází z vděčnosti za dříve získaný prospěch nebo z naděje na jeho získání, i když by tento prospěch byl peněžité povahy. Úplatné smlouvy jsou takové, v nichž je dáno nebo slíbeno něco jako protiplnění k závazku nebo daru nebo je uložena nějaká služba, podíl nebo podmínka za to, co je dáno nebo přislíbeno, i když jeho hodnota je nepřiměřená. Bezúplatná smlouva je někdy nazývána smlouvou dobročinnou.

Investment contract. Investiční smlouva. Smlouva, ve které jedna strana investuje peníze nebo majetek a očekává návrat své investice. Viz také Investment contract; Security.

Joint and several. Společná a dělitelná. Společná smlouva je uzavřena dvěma nebo více oferenty, kteří jsou společně zavázáni plnit své závazky, nebo je uzavřena ve prospěch dvou nebo více osob, které jsou oprávněny vyžadovat plnění téhož. Smlouva může být „dělitelná“, pokud jde o jednoho nebo více oferentů nebo akceptantů, jestliže má účastník zákonné právo (ať už na základě podmínek ujednání nebo z povahy slibu) vymáhat svůj individuální podíl odděleně od ostatních účastníků. Obecně vzato jsou všechny smlouvy společné, jestliže zájem stran, pro který byla uzavřena, je společný, a jsou dělitelné, jestliže tento zájem je dělitelný.

Mutual interest, mixed etc. Oboustranného zájmu, smíšená atd. Smlouvy „oboustranného zájmu“ jsou takové, které byly uzavřeny pro reciproční zájem a užitek každé z obou stran; jako např. prodej, výměna, společenství ap. „Smíšené smlouvy“ jsou takové, kterými jedna ze stran poskytuje výhodu druhé straně a dostává na oplátku něco nižší hodnoty, např. darování s podmínkou závazku. Smlouvy „dobročinné“ jsou takové, ze kterých má prospěch jenom jedna ze smluvních stran; např. půjčka, úschova a mandát.

Open end contract. Smlouva s otevřeným koncem. Smlouva (obvykle kupní smlouva), v níž některé podmínky (např. rozsah zakázky) jsou úmyslně ponechány otevřené.

Output contract. Smlouva na celkovou produkci. Smlouva, ve které se jedna strana zavazuje prodat celou produkci a druhá strana se zavazuje ji koupit; není iluzorní, i když může být neurčitá. Tyto smlouvy jsou upraveny v U.C.C. (Uniform Commercial Code – Jednotný obchodní zákoník) § 2–306. Viz také Requirements contract, níže.

Parol contract. Smlouva na čestné slovo. Nepsaná smlouva nebo smlouva částečně písemná. V common law smlouva, byť i písemná, ale nikoli pod pečeti. Viz Parol evidence rule.

Personal contract. Osobní smlouva. Smlouva, týkající se osobní vlastnosti, taková, která do té míry obsahuje prvek osobní znalosti nebo dovednosti nebo osobní důvěry, že může být plněna pouze tou osobou, která se zavázala, a tedy nezavazuje vykonavatele závěti.

Pre-contract. Dřívější smlouva. Závazek, který vzniká mimo smlouvu nebo smluvní vztah a je takové povahy, že brání straně legálně uzavřít podobnou smlouvu později s nějakou jinou osobou.

Principal and accessory contract. Hlavní a vedlejší smlouva. Smlouva je vedlejší (akcesorická), je-li uzavřena, aby poskytla záruku splnění závazku. Ručení, hypotéka a zástava jsou příklady takové smlouvy. Když ze smlouvy vyplývá zajištěný závazek, ať už mezi stejnými nebo jinými stranami, tato smlouva je smlouvou hlavní (základní). Civ. Code La. (Civil Code of Louisiana – Občanský zákoník Louisiany) čl. 1913.

Quasi contract. Quasikontrakt. Zákonná fikce, vytvořená soudy common law pro umožnění náhrady smluvní cestou v případech, kdy tu ve skutečnosti žádná smlouva není, ale okolnosti jsou takové, že spravedlnost garantuje náhradu, jako by tu byl příslib. Není založena na úmyslu nebo souhlasu stran, ale opírá se o ohledy na spravedlnost a ekvity a o doktrínu o bezdůvodném obohacení. Není to ve skutečnosti smlouva, ale závazek, který zákon vytváří v případě neexistence dohody, když byly jednáním stran nebo třetích osob do vlastnictví osoby převedeny peníze nebo jejich ekvivalent, za takových okolností, že podle ekvity a čistého svědomí by si je měla podržet. Jde o to, co dříve bylo známo jako smlouva plynoucí ze zákona; nemá žádný vztah k záměrům nebo projevům stran. Závazek je uložen navzdory a často ke zmaření jejich záměru. Viz také Constructive contract.

V kontinentálním právu smluvní vztah, vyplývající z obchodů mezi stranami, který jim dává vzájemná práva a povinnosti, ale neobsahuje specifickou a výslovnou dohodu nebo ujednání mezi nimi. Zákonné a zcela dobrovolné úkony lidí, z nichž vyplývá nějaká povinnost

(byť i vůči třetí straně) a někdy reciproční povinnost mezi stranami. Civ. Code La (Civil Code of Louisiana – Občanský zákoník Louisiany) čl. 2293.

Records, specialty, simple. Registrované, zvláštní, prosté. Smlouvy registrované (*of record*) jsou takové, které jsou vyhlášeny a přiznány soudy příslušné jurisdikce nebo zapsány do protokolu. Nejsou to smlouvy v pravém slova smyslu, třebaže mohou být vynuceny žalobou jako smlouvy. Zvláštní smlouvy (*specialty*) jsou smlouvy pod pečeti (*under seal*), např. zakladatelské listiny a obligace. Všechny ostatní jsou zahrnuty pod pojem „prosté“ (*simple*) smlouvy; to znamená, že prostá smlouva je taková, která není *of record* nebo *under seal*; může být písemná nebo ústní, v tom případě se nazývá smlouvou na čestné slovo, přičemž rozlišujícím znakem je, že nemá pečeť.

Requirements contract. Smlouva, ve které jedna strana se zavazuje krýt všechny své požadavky prostřednictvím druhé strany a z toho důvodu jde o smlouvu závaznou a nikoli iluzorní. Viz také Output contract, výše.

Shipment contract. Viz Shipment contract.

Special contract. Zvláštní smlouva. Smlouva pod pečeti; *specialty*; na rozdíl od smlouvy, která je pouze ústní nebo je sice písemná, ale není opatřena pečeti. V obecném smyslu je však tento termín často užíván k označení výslovné neboli explicitní smlouvy, která jasně vymezuje a stanoví vzájemná práva a povinnosti stran, na rozdíl od smlouvy, která musí být chápána a jejíž podmínky musí být zjišťovány pomocí dedukce ze zákona, podle povahy a okolností obchodu. Zvláštní smlouva může spočívat na čestném slově a neznámá pak *specialty*; je definována jako smlouva se zvláštními ustanoveními, která nenalezeme v obvyklých smlouvách se stejným předmětem.

Subcontract. Subkontrakt. Smlouva, podřazená pod jinou smlouvu, která je uzavřena nebo má být uzavřena mezi smluvními stranami na jedné straně nebo některou z nich a třetí osobou na straně druhé (tj. *subcontractor*, subkontrahent). Smlouva uzavřená pod jinou smlouvou.

Jestliže někdo uzavřel smlouvu na vykonání určité práce a obratem najal třetího, aby vykonal zcela nebo z části to, co je obsaženo v původní smlouvě (např. tesařské práce), jeho ujednání s touto třetí osobou se nazývá „subcontract“ a tato osoba je „subcontractor“ (subkontrahent). Pojem „subcontractor“ označuje toho, kdo uzavřel smlouvu s původním kontrahentem na vykonání celé práce či služeb nebo jejich částí, k jejichž provedení se smluvně zavázal sám kontrahent.

Tying contract. Viz Tying arrangement.

Unconscionable contract. Nesvědomitá smlouva. Smlouva, jakou by rozumný člověk, který nejedná v omylu, pod nátlakem nebo v nouzi, uzavřel, a smlouva, na jakou by žádný čestný a poctivý člověk nepřistoupil. *Franklin Fire Ins. Co. v. Noll*, 115 Ind. App. 289, 58 N.E.2d 947, 949,950. Smlouva, jejíž podmínky jsou nepřiměřené, nerozumné, lstivé a jednostranné. Viz Adhesion contract; Unconscionability.

Unenforceable contract. Nevynutitelná smlouva. Je to smlouva, při jejímž nesplnění není použitelné opatření v podobě náhrady škody ani opatření v podobě specifického plnění, ale je nějakým jiným způsobem uznáváno, že zakládá povinnost plnit, i když tu není žádná

schválení. Restatement, Second, Contracts (Restatement, Část druhá, Smlouvy) § 8. Jestliže má smlouva právní následky, ale nemůže být vynucována žalobou na náhradu škody nebo na specifické plnění navzdory určitým ochranným prostředkům, jako je *např.* Zákon o podvodech (Statute of Frauds) nebo Zákon o promlčecích lhůtách (Statute of limitations), je smlouva nazývána „nevynutitelnou“.

Unilateral and bilateral. Jednostranná a dvoustranná. Jednostranná smlouva je taková, v níž jedna strana výslovně bere na sebe závazek nebo poskytne nějaké plnění, aniž by na oplátku získala nějaký výslovný závazek nebo příslib plnění od druhého. Dvoustranné (neboli reciproční) smlouvy jsou takové, jimiž se strany výslovně navzájem zavazují, *např.* prodej nebo pronájem. Kling Bros. Engineering Works v. Whiting Corporation, 320 Ill. App. 630, 51 N.E.2d 1004, 1007. Jestliže strana, vůči které je učiněn závazek, neprojevuje výslovný souhlas, jedná se o smlouvu jednostrannou, dokonce i v případech, kdy zákon spojuje s jejím přijetím určité povinnosti. Podstata „unilaterální“ smlouvy je v tom, že žádná ze stran není vázána, dokud ten, komu je příslib adresován, nepřijme nabídku provedením navrhovaného úkonu. King v. Industrial Bank of Washington, D. C. App., 474 A.2d 151, 156. Sestává z příslibu něčeho za úkon, přičemž přijetí spočívá spíše v provedení požadovaného úkonu, než v příslibu jej provést. Antonucci v. Stevens Dodge, Inc., 73 Misc.2d 173, 340 N.Y.S.2d 979, 982. *Srov.* Bilateral contract.

Usurious contract. *Viz* Usurious contract.

Voidable contract. *Viz* Voidable contract.

Void contract. *Viz* Void contract.

Written contract. Písemná smlouva. „Písemná smlouva“ je taková, která stanoví veškeré podmínky písemně. Obecně uváděna jako smlouva formální.

Viz také Adhesion contract; Agreement; Aleatory of contract; Alteration of contract; Bilateral contract; Bottom hole contract; Breach of contract; Collateral contract; Compact; Constructive contract; Contingency contract; Entire output contract; Executory contract; Formal contract; Futures contract; Impairing the obligation of contracts; Indemnity; Innominate contracts; Installment contract; Novation; Oral contract; Parol evidence rule; Privity (Privity of contract); Procurement contract; Quasi contract; Requirement contract; Severable contract; Simulated contract; Specialty. K pojmu „liberty of contract“ *viz* Liberty.

Contract carrier. Smluvní dopravce, Dopravce, který poskytuje přepravní služby, aby vyhověl speciálním potřebám dovozců, kteří nemohou být adekvátně obslouženi veřejnými dopravci. Samardick of Grand Island—Hastings, Inc. v. B.D.C. Corp., 183 Neb. 229, 159 N.W.2d 310, 315. Dopravní společnost, která dopravuje za úplaty zboží pouze některých zákazníků, na rozdíl od veřejného dopravce, který dopravuje zboží pro veřejnost všeobecně.

Contract clause. Ustanovení o smlouvách. Ustanovení v čl. I odd. 10 Ústavy USA v tom smyslu, že žádný stát nesmí přijmout zákon, porušující závazky ze smluv. Trustees of Dartmouth College v. Woodward, 17 U.S. (4 Wheat.) 518, 4 L. Ed. 629.

Contract, estoppel by. Smluvní estoppel (*viz* estoppel). Tento pojem znamená, že strana je vázána pod-

mínkami své vlastní smlouvy, dokud není zrušena nebo anulována pro podvod, nepředvídanou událost nebo omyl. United Fidelity Life Ins. Co. v. Fowler, Tex. Civ. App., 38 S.W.2d 128, 131. Jsou dva druhy estoppel by contract, a sice estoppel popírat pravdivost skutečnosti, dohodnutých a stanovených při uzavření smlouvy, a estoppel vznikající z úkonů, učiněných podle smlouvy nebo při jejím plnění. Finch v. Smith, 177 Okl. 307, 58 P.2d 850, 851.

Contract for deed. Smlouva o převodní listině. Ujednání, že prodávající předá listinu o převodu vlastnictví až po splnění určitých podmínek, *např.* po provedení platby kupujícím.

Contract for sale of goods. Smlouva o prodeji zboží. Obsahuje jak smlouvu o současném prodeji zboží, tak smlouvu o prodeji zboží v budoucnu. U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) § 2—106(1).

Contract for sale of land. Smlouva o prodeji pozemku. Smlouva, která upravuje převod práva k půdě a která podle zákona o podvodech (Statute of frauds) vyžaduje písemný doklad podepsaný stranou, která má být finančně zatížena. *Viz také* Contract for deed; Contract of sale.

Contract implied in fact. *Viz* Contract.

Contract implied in law. *Viz* Contract.

Contraction. Stažení; zkratka. Zkrácené znění nebo zkrácení slova vypuštěním písmene či písmen nebo slabiky, s označením nad místem, kde k elizi dochází. Bylo obvyklé v protokolech, psaných starým gotickým písmem „court hand“, a je často k vidění i v knihách, tištěných švabachem.

Contract not to compete. Smluvní závazek nekonkurovat. Závazek zaměstnance, že po stanovenou dobu a na určitém geografickém území nebude po skončení zaměstnaneckého poměru konkurovat svému zaměstnavateli. Závazky z těchto smluv jsou vynutitelné, jsou-li časové a územní rozpětí přiměřené.

Contract of affreightment. Smlouva o nájmu lodi. Peterson v. S. S. Wahcondah, D. C. La., 235 F. Supp. 698, 700. *Viz také* Affreightment.

Contract of benevolence. Dobročinná smlouva. Smlouva, uzavřená ve prospěch pouze jedné ze smluvních stran, *např.* plná moc nebo úschova.

Contract of guaranty. Smlouva o ručení. Príslib zaplatit nebo převzít splnění nějaké povinnosti v případě, že nesplní ten, kdo je zavázán primárně. Ammerman v. Miller, 488 F.2d 1285, 1293, 159 U.S. App. D. C. 385. *Viz také* Guaranty.

Contract of insurance. Pojistná smlouva. Taková smlouva, kterou jedna ze stran za protiplnění, známé jako pojistné, přebírá na sebe riziko ztráty nebo odpovědnosti, které spočívají na druhém, je pojistnou smlouvou, ať má jakoukoli formu nebo název. *Viz* Insurance; Policy of insurance.

Contract of record. Protokolovaná smlouva. Smlouva, která byla vyhlášena a přiznána příslušným soudem nebo je zapsána do protokolu podle soudního rozhodnutí nebo k jeho provedení.

Contract of sale. Smlouva o prodeji; kupní smlouva. Smlouva, kterou jedna ze smluvních stran, „prodávající“, bere na sebe povinnost převést na druhého vlast-

nické právo k věci za určitou částku peněz, kterou se druhá smluvní strana, „kupující“, zavazuje zaplatit. Ujednání, podle kterého se prodávající zavazuje převést vlastnické právo ke zboží proti zaplacení kupujícím podle podmínek smlouvy. *Viz také* Contract for deed; Contract for sale of land.

Contractor. Kontrahent. Ten, kdo se smluvně zaváže udělat práci pro jiného. Tento pojem je jistě použitelný na každou osobu, která uzavírá smlouvu, ale je obecně vyhrazen pro označení toho, kdo za stanovenou cenu bere na sebe závazek obstarat provedení prací nebo služeb ve velkém měřítku nebo dodat zboží ve velkém množství, ať už pro veřejnost nebo pro společnost či pro jednotlivce. Obecně se dělí na generální kontrahenty (odpovědné za veškerou práci) a subkontrahenty (odpovědné pouze za část prací); *např.* klempířské, tesařské.

Kontrahent je osoba, která při provádění nezávislého podnikání bere na sebe odpovědnost za provedení určité části prací pro jinou osobu nebo osoby, užívaje svých vlastních prostředků a metod, aniž by podléhala jejich kontrole ohledně podrobností. Setzer v. Whitehurst, Ky., 339 S.W.2d 454, 456.

Ten, kdo při výkonu nezávislého podnikání bere na sebe povinnost provést práci nebo část prací, přičemž prostředky, metoda a způsob dosažení požadovaného výsledku zůstávají pod jeho vlastní kontrolou. *Viz také* General contractor; Independent contractor; Prime contractor; Subcontractor.

Contract system. Smluvní systém. Je-li tohoto výrazu užito v souvislosti se státním vězením, znamená, že ze strany soukromých osob nebo kontrahentů je využíváno práce vězňů.

Contractual obligation. Smluvní závazek. Závazek, který vyplývá ze smlouvy nebo dohody.

Contract under seal. Smlouva pod pečeti. Po staletí před tím, než se vyvinula doktrína o protiplnění („Consideration“, *viz tam*), a dlouho před tím, než se prosadily neformální smlouvy, uplatňovaly se smlouvy pod pečeti. Listina, opatřená pečeti, nevyžadovala žádné protiplnění. Její formální náležitosti jsou: příslušný dokument, pečeť a předání. Pečeť může být skutečná nebo vytlačena v papíře nebo pouze uvedena slovem „pečeť“ nebo „L.S.“ (*Locus sigilli*).

Contractus. Lat. Smlouva; smlouvy.

Contractus bonae fidei. V římském právu smlouva *bonae fidei*, tj. neformální. Byla-li taková smlouva předložena ve sporu u soudu, nebyla posuzována pouze podle právních norem, ale umožňovala soudci zkoumat *bonam fidem* obchodu a vyslechnout důvody podle ekvity proti jejímu vynucení. V tom byla v protikladu ke smlouvě *stricti iuris*, v jejímž případě obhajoba podle equity nemohla být vzata v úvahu.

Contractus civiles. V římském právu smlouvy podle *ius civile*. Ty smlouvy, které přísně římské občanské právo uznávalo jako soudně vynutitelné, na rozdíl od těch, které nemohly být vynuceny u soudů, leda s pomocí praetora, který na základě své pravomoci podal na ně žalobu. Tyto byly nazývány „*contractus praetorii*“.

Contractus est quasi actus contra actum. Smlouva je jako úkon proti úkonu.

Contractus ex turpi causa, vel contra bonos mores, nullus est. Smlouva, založená na nemravné pohnutce nebo proti dobrým mravům, je neplatná.

Contractus legem ex conventionione accipiunt. Smlouvy nabývají závaznosti dohodou.

Contradict. Popřít; být v rozporu. Vyvrátit. Prokázat skutečnost protikladnou té, kterou uváděl svědek.

Contradiction in terms. Protimluv, *contradictio in adjecto*. Výraz, jehož části si výslovně odporují; *např.* „nevinný vrah“, „doživotní fee-simple“ (*viz* Fee-simple).

Contraescritura. Ve španělském právu anti-dokument; anti-list. Listina, vyhotovená ve stejné době jako kupní smlouva nebo jiný dokument, způsobující zrušení nebo změnu patrného účinku a účelu původního dokumentu.

Contrafactio. Padělání. *Např.* *contrafactio sigilli regis*, padělání královské pečeti.

Contra formam collationis. Ve starém anglickém právu writ, který měl uplatnění v případech, kdy pozemky, poskytnuté jako věčná almužna laickému klášteři nebo opatovi a jeho klášteři nebo správci či magistru hospitálu a jeho klášteři, aby se starali o základní potřeby chudých, sloužili bohoslužby atd., byly dále převedeny. Podle tohoto writu mohli dárce nebo jeho dědicové pozemky znovu získat.

Contra formam doni. *Viz* Formedon.

Contra formam feoffamenti. V rozporu s udělením léna. Ve starém anglickém právu writ, který existoval pro dědice tenanta, kterému lord udělil určité pozemky nebo užívací práva listinou zvanou „Charter of feoffment“ (*viz* Feoffment), aby za ně poskytoval určité služby a výstroj jeho dvoru, jestliže na něm bylo později vymáháno více služeb, než bylo uvedeno v listině.

Contra formam statuti. V rozporu s ustanovením zákona. Výraz užívaný v trestním řízení. Obvyklý závěr každé formální obžaloby, podané pro trestný čin, který je uveden v zákoně.

Contrainte par corps. Vazba pro dluhy. Ve francouzském právu soukromoprávní řízení o uvalení vazby, vedené proti prodávajícímu, který živě tvrdí, že jeho majetek není zatížen dluhy, nebo proti osobě, která zatíží hypotékou majetek, o němž je jí známo, že jí nepatří, a v dalších případech nemorálního jednání.

Contra jus belli. Lat. V rozporu s válečným právem.

Contra jus commune. V rozporu s common law; v rozporu s pravidlem common law.

Contra legem facit qui id facit quod lex prohibet; in fraudem vero qui, salvis verbis legis, sententiam eius circumvenit. V rozporu se zákonem jedná ten, kdo dělá to, co zákon zakazuje; zákon obchází ten, kdo literu zákona neporuší, ale jedná v rozporu s jeho účelem.

Contra legem terrae. V rozporu s právem země; v rozporu s common law.

Contralegatio. Ve starém anglickém právu anti-závazek. Doslovně anti-pouto. *Est enim obligatio quasi contralegatio*.

Contramandatio. Zrušení příkazu; odvolání příkazu. *Contramandatio placiti* byl ve starém anglickém právu odklad pro žalovaného nebo poskytnutí mu další lhůty k vyjádření tím, že byl odvolán termín, stanovený pro projednávání jeho pře, a stanoven termín nový.

Contramandatum. Platná omluva, kterou žalovaný v soudní při prostřednictvím advokáta uvádí ve svůj prospěch, aby ukázal, že žalobce nemá důvod k žalobě.

Contra negantem principia non est disputandum.

Nedá se diskutovat s někým, kdo popírá samotné principy.

Contra non valentem agere nulla currit praescriptio.

Proti osobě, neschopné vést při, neběží lhůta.

Contra omnes gentes.

Proti všem lidem. Formální slova ve starých „covenants of warranty“ (viz tam).

Contra pacem. Proti klidu. Věta, které se užívalo v latinských obžalovacích formulích a také v žalobách pro přestupky a která znamenala, že uvedený delikt byl spáchán proti veřejnému pořádku, tj., že představuje rušení klidu. Plné znění formule bylo *Contra pacem domini regis*, proti klidu krále. V moderním řízení v této zemi se užívá věta „against the peace of the commonwealth“ (proti obecnému klidu) nebo „against the peace of the people“ (proti klidu lidí).

Contraplacitum.

Ve starém anglickém právu „counter-plea“ (viz Plea).

Contrapositio.

Ve starém anglickém právu obhajoba či žalobní odpověď. Kontrapozice.

Contra preferentem. Proti straně, která nabízí nebo navrhuje. Pravidlo přísného výkladu „contra preferentem“ vyžaduje, aby smlouva byla vykládána přísněji vůči osobě, která připravila její podmínky. *Matter of City Stores Co.*, Bkrty. N.Y., 9. B.R. 717, 720.

Contra proferentem. Tohoto výrazu se užívá v souvislosti s výkladem psaných smluv v tom smyslu, že nejednoznačné ustanovení by mělo být vykládáno přísněji vůči osobě, která smlouvu sestavila. *U.S. v. Seckinger*, 397 U.S. 203, 216, 90 S. Ct. 880, 25 L. Ed.2d 224.

Contrarients. „Opozitníci“. Toto slovo bylo užíváno v době Edwarda II. k označení těch, kdo byli v opozici k vládě, ale nebyli to rebelové ani zrádci.

Contrariorum contraria est ratio. Důvod opaku je opačný.

Contrarotulator. Dohlížitel. Ten, jehož úkolem bylo hlídat peníze, které výběrci shromáždili pro potřeby krále nebo lidu.

Contrarotulator pipae. Úředník státní pokladny, který psal dvakrát do roka šerifům výzvy, aby vybrali dávky a dluhy.

Contrary. Opak. Proti; oponující nebo kontrastující; v rozporu s něčím.

Contrary to law. V rozporu s právem. Nezákonný; porušující právní úpravu v daném čase. V souvislosti s rozsudkem to znamená v kolizi s právem, obsaženým v soudních příkazech.

Contrary to the evidence. V rozporu s předloženými důkazy. Proti dokazování, proti závažnosti důkazů.

Contrat. Smlouva. Ve francouzském právu jsou smlouvy následujících druhů: (1) *Bilatéral* nebo *synallagmatique* (bilaterální nebo synallagmatická), kde má každá strana vůči druhé straně závazek udělat to, co je spravedlivé a vhodné, nebo (2) *unilatéral* (unilaterální), kde je vázán jenom jedna strana, nebo (3) *commutatif* (komutativní), kde jeden koná vůči druhému něco, co je považováno za rovnocenné tomu, co druhý koná pro něho; (4) nebo *aléatoire* (aleatorní), kde protiplnění za konání je pouhým rizikem; nebo (5) *contrat de bienfaisance* (dobročinná smlouva), kde jedna strana opatřuje té druhé čistě bezplatný prospěch; nebo (6) *contrat a titre oné-*

reux (úplatná smlouva), kde každá z obou stran je zavázána určitou povinností vůči té druhé. *Viz Contract.*

Contra tabulas. V rozporu s testamentem. V kontinentálním právu v rozporu s poslední vůlí (testamentem).

Contratallia. Ve starém anglickém právu vrubovka, počítadlo. Výraz užívaný ve státní pokladně.

Contratatio rei alienae animo furandi, est furtum. Odnětí cizí věci s úmyslem ji ukrást je krádež.

Contratenere. Zadržet.

Contra vadum et plegium. Ve starém anglickém právu proti jistotě a záruce.

Contravening equity. V rozporu s ekvitou. Právo jiné osoby, které je neslučitelné s ekvitou a v rozporu s ekvitou, o jejíž prosazení nebo uznání se usiluje.

Contravention. Porušení. Ve francouzském právu jednání, které porušuje právo, smlouvu nebo dohodu, kterou strana uzavřela. Takové porušení práva, které se trestá pokutou do 15 franků nebo vězením, které nepřesahuje 3 dny.

Contra veritatem lex nunquam aliquid permittit. Právo nestrpí nic, co je v rozporu s pravdou.

Contrectare. Lat. Přisvojit si. V kontinentálním právu odcizit něco, zmocnit se něčeho, neoprávněně do něčeho zasahovat.

Ve starém anglickém právu nakládat něčím. *Vel male contrectet*; nebo bude špatně nakládat.

Contrectatio. Odcizení; odejmutí. V kontinentálním a starém anglickém právu odcizení; nakládání; zasahování. Akt odstraňování věci z jejího místa takovým způsobem, že nebude-li uvedena do původního stavu, půjde o krádež.

Contrectatio rei alienae, animo furandi, est furtum. Přisvojení si cizí věci s úmyslem ji ukrást je krádež.

Contrefaçon. Padělání. Ve francouzském právu trestný čin vytištění knihy bez svolení toho, komu patří autorská práva k ní.

Contre-maitre. Podle francouzského námořního práva hlavní důstojník na lodi, který v případě nemoci nebo nepřítomnosti kapitána velel místo něho.

Contribute. Přispět. Poskytnout podporu nebo pomoc nebo poskytnout něco na společný účel; mít podíl na nějakém jednání nebo následku; splnit společnou povinnost. *Christman v. Reichholdt*, Mo. App., 150 S.W.2d 527, 532. Je-li tohoto výrazu použito v souvislosti s nedbalostí, označuje příčinnou souvislost mezi újmou a nedbalostí přesahující ty nedbalostní činy nebo opomenutí, které hrají při vzniku škody druhořadou roli, takže je zákon neuznává za zákonné příčiny. *Viz Negligence (Contributory negligence)*.

Contributing cause. Jedna z příčin. Generický pojem k označení faktoru, který přispívá k následku, i když jeho kausální nexus nemusí být bezprostřední. *Viz Cause; Negligence (Contributory negligence)*.

Contributing to delinquency. Přispění k trestnému jednání. Trestný čin spočívající v jednání nebo opomenutí, které směřuje k tomu, že z dítěte se stane delikvent.

Contribution. Přspěvek; účast. Právo toho, kdo zaplatil společný dluh, obdržet od spoluodpovědné osoby aliquotní podíl, který by měla sama zaplatit nebo nést.

Podle zásady „contribution“ je ten, kdo způsobil újmu a proti němuž byl vynesena rozsudek, oprávněn požadovat poměrné podíly podle rozsudku od ostatních, jejichž nedbalost přispěla ke vzniku újmy a kteří byli vůči žalobci také odpovědní. *Dawson v. Contractors Transport Corp.*, 151 U.S. App. D. C. 401, 467 F.2d 727, 729. Podíl na škodě, který zaplatí pojistitel, jestliže stejnou škodu pokrývají smlouvy se dvěma nebo více pojistiteli. Podíl pojistitele na škodě na základě pojistné spoluúčasti nebo podle podobného ustanovení. Podíl na ztrátě nebo rozdělení platby mezi několik subjektů. Jednání jednoho nebo několika spoludlužníků, spoluručitelů atd., kteří refundují výdaje tomu z nich, který zaplatil celý dluh nebo nesl celou odpovědnost, každý v rozsahu svého poměrného podílu.

V kontinentálním právu podíly, podle nichž věřitel insolventního dlužníka rozdělí mezi sebou výtěžek z jeho majetku proporcionálně podle výše příslušných úvěrů. Proporcionální rozdělení dluhů, jimiž je zatížena pozůstalost a které je každý z dědiců povinen nést.

V námořním právu platí, že byl-li majetek jedné nebo více stran, které jsou podílníky na lodi a nákladu, dobrovolně obětován pro společnou bezpečnost (např. hozením zboží přes palubu pro odlehčení lodi), musí být taková ztráta vypořádána příspěvkem ostatních, kterému se říká „general average“. *Viz také General average contribution; Indemnity.*

Contribution clause. Doložka o účasti pojišťovny na škodě. Doložka v pojistce, která stanoví, že tam, kde škodu pokrývá více než jedna pojistka, budou se pojistitelé na této škodě podílet poměrně, v souladu se svými pojistnými limity.

Contribuione facienda. Ve starém anglickém právu writ, který existoval pro případ, kdy byli tenanti „in common“ (viz Common tenancy) povinováni k nějakému konání a jeden z nich musel splnit celou povinnost. Writ sloužil k přinucení ostatních, aby také přispěli.

Contribution to capital. Kapitálová účast. Peněžní prostředky, kterými se podílejí akcionáři na finanční základně pro podnikání korporace. Jsou to prostředky, jejichž odevzdáním uživatelům korporace je vytvořen základ pro vydání kmenových akcií a které jsou neodvolatelně určeny k uspokojení všech závazků korporace. *Viz také Capital.*

Contributory, s. Přspěvateľ; účastník. Ten, kdo přispívá nebo se po něm žádá, aby přispíval. Osoba, která je povinna přispět na aktiva společnosti, která je v likvidaci, z titulu členství nebo (v některých případech) bývalého členství v ní.

Contributory, adj. Přspěvající; přspěvkový. Zapojený do podpory určitého cíle; poskytující pomoc při dosažení určitého výsledku. Označení pro přspěvkový penzijní systém, kde zaměstnanci i zaměstnavatelé přispívají platbami do penzijního fondu.

Pokud jde o *contributory infringement* a *Negligence*, viz tyto pojmy.

Contributory cause. *Viz Cause; Contributing cause; Negligence (Contributory negligence)*.

Contributory infringement. Nepřímé porušení. Úmyslné přspění jedné osoby osobě druhé při nezákonné výrobě, prodeji nebo užívání patentovaného vynálezu. *Stamcarbon, N. V. v. McNally—Pittsburg Mfg. Corp.*, D. C. Kan., 302 F. Supp. 525, 531.

Contributory negligence. *Viz Negligence.*

Contrivance. Machinace; vynález. Zařízení, které bylo sestaveno zpravidla proto, aby klamalo. Přístroj nebo zboží, určené k dosažení specifického cíle a vyrobené za pomoci značné vynalézavosti.

Contrive. Vynalézt. Vymyslet; načrtnout; zakreslit. *Ernst and Ernst v. Hochfelder*, 425 U.S. 185, 199, 96 S. Ct. 1375, 1384, 47 L. Ed.2d 668.

Control, v. Kontrolovat; řídit. Vykonávat usměrňovací nebo řídicí vliv. Regulovat; usměrňovat; ovládat; omezovat; paralyzovat; vést.

Control, s. Řízení; kontrola. Oprávnění či pravomoc vést, řídit, dozírat, omezovat, regulovat, ovládat, spravovat nebo dohlížet. Způsobilost vykonávat usměrňovací nebo řídicí vliv na něco. *Martin v. State*, 175 Ind. App. 503, 372 N.E.2d 1194, 1197. Při určení, zda jde o příslušný vztah příkazce a jednatele nebo zaměstnavatele a zaměstnance, musí být „řízení“ provázeno pravomocí nebo právem nařizovat nebo řídit. *Mid-Continent Petroleum Corporation v. Vicars*, 221 Ind. 387, 47 N.E.2d 972.

Tak, jak je tento výraz užit v zákoně, který zakazuje držet nebo „kontrolovat“ narkotika, dostává svůj původní význam, totiž vykonávat usměrňující nebo řídicí vliv nad něčím. Byl rovněž definován v tom smyslu, že se týká moci nad tím, co není v něčí fyzické držbě. *Speaks v. State*, 3 Md. App. 371, 239 A.2d 600, 604.

Pravidlo, že řidič musí stále mít motorové vozidlo pod kontrolou, znamená mít je pod takovou kontrolou, aby mohlo být zastaveno dříve, než způsobí újmu nějaké osobě, v každé situaci, která pravděpodobně nastane za daných okolností. *Kindt v. Reading Co.*, 352 Pa. 419, 43 A.2d 145, 147.

Viz také Exclusive control; Immediate control.

Control group. Řídicí skupina. Pokud jde o ty, jejichž kontakty s právními zástupci jménem společnosti jsou na úrovni vztahu právní zástupce — klient, skládá se tato skupina z osob, které mají pravomoc řídit, neboli skutečně se podílet na rozhodnutích o opatřeních, která mají být na radu právníka podniknuta, nebo jsou pověřeny členy skupiny, která má takovou pravomoc. *Duplan Corp. v. Deering Milliken, Inc.*, D.C.S.C. 397 F. Supp. 1146, 1163.

Controlled company. Kontrolovaná společnost. Společnost, jejíž většinu akcií s hlasovacím právem drží jednotlivec nebo korporace. Například společnost přiřazená k mateřské (řídicí) společnosti. Úroveň kontroly závisí na výši vlastního jmění. *Viz Control person.*

Controlled foreign corporation. Kontrolovaná zahraniční korporace. Zahraniční společnost, ve které je více než 50 % celkové spojené hlasovací síly všech tříd akcií s hlasovacím právem nebo celkové hodnoty jmění společnosti v kterýkoli den daňového roku zahraniční společnosti v rukou „akcionářů z USA“. Pro účely této definice je „akcionářem z USA“ každá osoba v USA, která vlastní nebo je považována za vlastníka nejméně 10 % celkové spojené hlasovací síly všech tříd akcií zahraniční společnosti s hlasovacím právem. Při výpočtu se uznávají akcie vlastněné přímo i nepřímo.

Controlled group. Kontrolovaná skupina. U kontrolované skupiny korporací se rozděluje nižší úroveň daňové sazby a různé jiné daňové úlevy mezi členy skupiny. Kontrolovaná skupina může být buď bratrská-sesterská nebo mateřská-subsidiární skupina.

Controlled substance. Kontrolovaná látka. Každá droga (léčivo, narkotikum), takto zákonem označená, jejíž

dostupnost je omezena; tj. takto označená federálním nebo státním zákonem o kontrolovaných látkách (Controlled Substances Acts, viz tam). Do této skupiny patří narkotika, povzbuzující prostředky, utišující prostředky, halucinogeny a marihuana.

Controlled Substances Acts. Zákony o kontrolovaných látkách. Federální zákon a zákony jednotlivých států USA (ty druhé upravené podle jednotného zákona o kontrolovaných látkách — Uniform Controlled Substances Act), jejichž účelem je kontrolovat distribuci, kategorizaci, prodej a užívání léčiv. Tyto zákony má většina států USA. 21 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 801 a n.

Controller. Viz Comptroller.

Controlment. Kontrola. Ve starém anglickém právu kontrola nebo přezkoušení účtu jiného úředníka; vedení pomocných kont.

Control person. Řídící osoba. V právu obligacním osoba, která má skutečnou moc nebo vliv nad vystavitelem. Kersh v. General Council of Assemblies of God, C. A. Cal., 804 F.2d 546, 548. Ten, kdo vyjadřuje a řídí politiku korporace nebo kdo je hluboce zainteresován v důležitých obchodních záležitostech korporace. State ex rel. McLeod v. C & L Corp., Inc., App., 280 S.C. 519, 313 S.E.2d 334, 341. Prodej obligací řídicími osobami podléhá řadě požadavků, aplikovatelných na prodej obligací přímo vystavitelem.

Control premium. Prémie za řízení. Tento pojem se týká hodnotového jevu, podle kterého akcie, které nesou s sebou právo řídit korporaci, jsou hodnotnější než akcie, které nenesou právo řídit. Často je počítána nikoli na základě podílovém, nýbrž na základě úhrnného zvýšení hodnoty „kontrolního balíku“ na trhu nebo jiné ceny akcií, které nejsou částí kontrolního balíku.

Controver. Ve starém anglickém právu původce nebo osnovele falešných zpráv.

Controversy. Spor. Sporná otázka; sporné řízení u soudu; soukromoprávní žaloba nebo spor, ať už podle práva nebo podle ekvity; žalovatelný spor. Aby šlo o „spor“ podle příslušného ustanovení federální ústavy, které omezuje výkon soudní moci USA na případy a spory, musí jít o konkrétní případ, ve kterém lze přímo a definitivně stanovit zákonná práva stran v řízení sporném na základě uvedených skutečností, zatímco nároky opřené pouze o domnělé možné porušení práv ke zdůvodnění intervence soudu nestačí. Southern Ry Co. v. Brotherhood of Locomotive Firemen and Engineers, D. C. Ga., 223 F. Supp. 296, 303. V ústavním smyslu to znamená více než neshodu nebo kolizi; spíše to znamená druh sporu, které soudy tradičně řeší. U.S. v. Nixon, U.S. Dist. Col., 418 U.S. 683, 94 S. Ct. 3090, 3102, 41 L. Ed.2d 1039. Tento pojem je důležitý, neboť soudní moc se vztahuje pouze na „cases“ (případy) a „controversies“ (spory). Viz Actual controversy; Cause of action; Justiciable controversy.

Controverse. Přít se; popírat; oponovat nebo brát v pochybnost; nesouhlasit.

Contubernium. Spolužití. V římském právu manželství otroků; povolené soužití.

Contumace capiend. V anglickém právu byla exkomunikace ve všech případech urážky církevních soudů zrušena na základě zákona 53 Geo. III, c. 127, § 2 a místo ní, neuposlechla-li osoba zákonného předvolání nebo

rozsudku, byla soudci dána pravomoc po určité době prohlásit, že tato osoba je neposlušná a že se dopustila urážky soudu, a oznámit to kancléřskému soudu, na základě čehož tento soud vydal writ *de contumace capiend*, který měl stejnou sílu a účinek, jaké dříve v případě urážky soudu příslušely writu *de excommunicato capiend*. Viz Excommunication.

Contumacious conduct. Vzpurné chování. Záměrné neústupné chování, obvykle trestné jako urážka soudu. Viz Contempt.

Contumacy. Neposlušnost; vzdor. Odmítnutí nebo úmyslné opomenutí osoby, která byla řádně obeslána před soud, dostavit se a hájit se proti obvinění, které bylo proti ní vzneseno, nebo, dostavila-li se řádně před soud, uposlechnout nějakého zákonného příkazu nebo nařízení, vydaného ve věci. V prvním případě jde o „presumed contumacy“ (předpokládanou neposlušnost), ve druhém případě o „actual contumacy“ (skutečnou neposlušnost).

Contumax. Ten, kdo je obžalován z trestného činu a odmítá se dostavit a vyjádřit se k žalobě. Psanec.

Contumely. Urážka; pohana. Hrubost, projevující se povýšeností a pohrdáním; pohrdlivá drzost; potměšilý zacházení; přezírání; opovržení v jednání nebo projevu; ostuda.

Contuse. Pohmoždit. Potlouci; poranit nebo narušit část těla bez poškození kůže. Ansley v. Travelers Ins. Co., 27 Tenn. App. 720, 173 S.W.2d 702, 704.

Contusion. Pohmožděnina; zhmožděnina. Poranění vnější části těla nárazem, vzniklým dopadem tupého předmětu, bez rozedření těla (masa), s potrháním kůže nebo bez něj, přičemž v prvním případě se správněji nazývá „zhmožděná rána“.

Contutor. Lat. V kontinentálním právu spolu-poručník, spolu-opatrovník.

Conusance. V anglickém právu kompetence nebo jurisdikce.

Conusance, claim of. Viz Cognizance.

Conusant. Beroucí na vědomí; znalý. Obeznamovaný; mající povědomost; např. když strana, která je informována o smlouvě, na které má zájem, nemá proti ní námitky, říká se, že je „conusant“.

Conusee. Viz Cognizee.

Conusor. Viz Cognizor.

Convalescence. Rekonvalescence. Postupné znovunabytí zdraví nebo fyzické síly po nemoci.

Convenable. Ve starém anglickém právu vhodný; vyhovující; příhodný; hodící se.

Convens. Svolat. Sezvat; učinit opatření ke shromáždění. V kontinentálním právu podat žalobu.

Convenience and necessity. Viz Public convenience and necessity.

Convenient. Vhodný. Náležitý; správný; způsobilý; přispůsobený; přiměřený.

Convenit. Lat. Je vhodné. V kontinentálním a starém anglickém právu „je schváleno“; „bylo schváleno“.

Convent. Klášter. Společenství v opatství nebo převorství, jako je *societas* společenstvím učitelů a studentů v koleji. Klášter, který je nyní považován za zcela dobrovolnou asociaci.

Asociace nebo komunita lidí žijících v ústraní, oddaných náboženskému životu, pod vedením představeného. Sbor mnichů, řeholníků nebo jeptisek, vytvářejících místní komunitu; nyní je pojem omezen na označení ženského kláštera. Sacred Heart Academy of Galveston v. Karsch, 173 Tenn. 618, 122 S.W.2d 416, 417.

Conventicle. Tajné shromáždění nebo setkání k výkonu náboženství. Toto slovo bylo nejprve potupným označením wycleffovských náboženských shromáždění za panování Edwarda III. a Richarda II., později označovalo shromáždění odpadlíků od oficiální církve. Protože v pravém slova smyslu znamená nezákonné shromáždění, nemůže ho být správně použito na shromáždění osob na místě bohoslužeb, povolené v souladu s požadavky zákona.

Conventio. V kanonickém právu akt předvolání nebo svolání stran obslaním žalovaného.

V kontinentálním právu dohoda, smlouva nebo konvence. Ujednání mezi dvěma nebo více osobami, respektující zákonný vztah mezi nimi. Tento pojem je jedním z těch, které mají široký rozsah, a používá se na všechny případy, kdy mohou být závazky nebo obchodní vztahy založeny smlouvou. Je třeba rozlišovat je od jednání nebo předběžných obchodů, týkajících se předmětu konvence a stanovení jeho rozsahu, které nejsou závazné, dokud není konvence uzavřena.

Ve smlouvách dohoda; úmluva.

Conventio in unum. V kontinentálním právu ujednání mezi dvěma smluvními stranami o obsahu předložené smlouvy. Je to esenciální část smlouvy, následující po smlouvě nebo návrhu jedné strany a následovaná souhlasem nebo svolením druhé strany.

Convention. Konvence; shromáždění; konvent. Dohoda nebo smlouva; zvl. mezinárodní smlouva, např. Ženevská konvence. Shromáždění nebo setkání členů nebo zástupců politických, zákonodárných, bratrských atd. organizací.

Constitutional convention. Viz Constitution.

Anglické právo. Mimořádné shromáždění Sněmovny lordů a Dolní sněmovny, bez schválení nebo svolání panovníkem. Může být ospravedlněno pouze *ex necessitate rei*, jako byl např. Parlament, který nastolil Karla II., a Parlament, který udělil korunu a království Vilémovi a Marii. Také jméno starého writu, který existoval při porušení smlouvy.

Judicial convention. Viz Judicial.

Zákonodárné a politické. Shromáždění delegátů nebo zástupců, vybraných lidem pro zvláštní a výjimečné zákonodárné účely, jako např. pro přípravu nebo revizi ústavy státu (tj. ústavní konvent). Také shromáždění delegátů vybraných politickou stranou nebo stranickou organizací na větším či menším území za účelem nominace kandidátů do blížících se voleb.

Veřejné a mezinárodní právo. Dohoda nebo úmluva mezi státy, která má povahu smlouvy („treaty“); obvykle označuje: (a) úmluvy nebo dohody, předcházející formální smlouvě a sloužící jako její základ, nebo: (b) mezinárodní úmluvy na úpravu oblastí společného zájmu, které nepatří do sféry politiky nebo obchodního styku, jako je mezinárodní poštovní nebo ochrana podmořských kabelů. Úmluva mezi státy, týkající se obchodu, financí nebo dalších otázek, považovaných za méně důležité než ty, které jsou obvykle upraveny smlouvou

(treaty). Viz Compact; Treaty.

Římské právo. Úmluva mezi stranami; dohoda. Konvence byla vzájemné ujednání mezi dvěma stranami, které mělo všechny subjektivní náležitosti kontraktu, avšak nepřipouštělo žalobu ani nebylo sankcionováno právem, ledaže byla splněna objektivní náležitost slavnostního obřadu (jako např. *stipulatio*), jinými slovy, konvence byla neformální úmlouvou stran, která tvořila základ kontraktu a která se stala kontraktem, když byly splněny vnější formalty. V římském právu bylo důležité dělení konvencí na kontrakty a pakty. Kontrakty byly takové konvence, které již podle staršího *jus civile* zakládaly závazek a žalobu; všechny ostatní konvence byly nazývány *pacta*. Ty obvykle nezakládaly soudně vymahatelný závazek. Vymahatelnost soudní cestou byla některým paktům později přiznána, takže získala stejnou sílu a účinnost, jakou měly kontrakty.

Conventional. Smluvní. Závisící na vzájemném ujednání stran nebo z něj vyplývající; na rozdíl od „legal“ (zákonný), což znamená vytvořený zákonem nebo vyplývající ze zákona.

Pokud jde o *conventional Estates*; Interest; Mortgage; Subrogation; and Trustee, viz tyto pojmy.

Conventional lien. Smluvní právo zadržovací. Zadržovací právo je smluvní, jestliže toto právo, všeobecné nebo zvláštní, je zřízeno výslovným ujednáním a dohodou stran za okolností, kdy zákon sám by zadržovacímu právu na základě pouhého vztahu mezi stranami nebo podrobností jejich obchodu vzniknout nedal.

Conventional loan. Smluvní půjčka. Hypotéka (obvykle od banky nebo spořitelny a úvěrové společnosti), která neobsahuje vládní účast ve formě pojištění (FHA) nebo záruky (VA).

Conventions. Jméno writu pro porušení jakékoli písemné dohody, ať už reálné nebo osobní.

Conventions. Toto pojmenování je někdy užíváno u dohod nebo smluv se zahraničím, týkajících se zatčení a extradice uprchlých delikventů. Viz Extradition.

Conventio privatorum non potest publico juri derogare. Dohoda soukromých osob se nemůže odchýlit od veřejného práva, t.j. nemůže zabránit použití obecných právních norem nebo zlegalizovat porušení práva.

Conventio vincit legem. Výslovné ujednání stran je silnější než zákon.

Conventual church. Konventuální věřící. V církevním právu společenství, skládající se z řadových duchovních, hlásících se k nějakému řádu nebo náboženství; nebo z děkana a kapituly; nebo jiné církevní společnosti.

Conventuals. Klášterníci. Věřící lidé, žijící pospolu v klášteře.

Conventus. Lat. Shromáždění. Setkání; konference nebo shromáždění. *Conventus magnatum vel procerum* (shromáždění náčelníků a pairů) byl jeden z názvů anglického Parlamentu. 1 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 148.

V kontinentálním právu tento pojem znamenal shromáždění lidu; dav, sročený za nějakým účelem; také konvence, pakt, nebo dohoda.

Conventus juridicus. Zasedání soudu v provincii. V římském právu zasedání soudu, kterému předsedal v římských provinciích guvernér provincie za asistence